

#11

rood

Belgie - Belgique
P.B.
1/9352
Afgiftekantoor Brussel 7

PRIJS: 1,50 EURO
JAARGANG 38 • MAART 2005
MAANDBLAD
WWW.SAP-POS.ORG

De wereld begrijpen om de wereld te veranderen

Een andere grondwet voor een ander Europa

Op 20 februari 2003 werd in de *Allée des Oiseaux* in Bergen, de stad van Elio Di Rupo, een flatgebouw met sociale woningen door vlammen verwoest. De brand in de 'mezentoren' veroorzaakte de dood van zeven mensen en liet een zestigstal families achter in totale wanhoop. Twee jaar later voert een comité van slachtoffers nog steeds strijd om ervoor te zorgen dat de vroegere bewoners hulp zouden krijgen en eindelijk erkend zouden worden als slachtoffers. DOOR SÉBASTIEN BRULEZ

Brand in de 'Mezen' bittere pil voor de slachtoffers

"Momenteel hebben de slachtoffers de indruk dat ze volledig aan hun lot worden overgelaten door de lokale autoriteiten", verklaart John Joos, voorzitter van het Mini-Parlement, een vzw die getroffen werd door het verlies van één van haar actieve leden die in het verwoeste flatgebouw woonde. Logisch dus dat het Mini-Parlement zich volop engageert in het comité van de slachtoffers van de 'Mezen'. Het comité verwijt de autoriteiten en de sociale huisvestingsmaatschappij 'Toi et Moi' (enkele maanden na de ramp veranderde het voormalige *Sorelobo* zijn naam in 'Toi et Moi'), die het gebouw beheerde, een totaal gebrek aan opvolging van het probleem. Daarom besloten enkele leden de zaak voor de rechtbank te brengen. Ze dienden klacht in tegen onbekenden en tegen een dertigtal beheerders van het voormalige *Sorelobo* omwille van onvrijwillige doodslag, slagen en verwondingen zonder voorbedachte rade en brand van onroerende goederen door ouderdom.

GEEN ZAAK VAN MISDAAD ALLEEN

Hoewel het crimineel karakter van de brand bevestigd werd, houdt het slachtoffercomité vol dat het drama niet enkel aan een misdaad is te wijten. Talrijke mankementen in de beveiliging van het gebouw hebben de verspreiding van het vuur versneld. Volgens John Joos: "Sinds 1968 bestaat er een rapport van de

brandweer waarin wordt beweerd dat dit flatgebouw (dat gebouwd was voor een duur van 20 jaar) een echte luciferdoos was. Wat wij nu willen weten, is waarom dit rapport werd miskend, en vooral door wie."

De fouten in het gebouw die noodlottig bleken op de dag van het drama, waren talrijk. Een brandalarmstelsel ontbrak. Het blusmateriaal was defect. De toegang tot de nooduitgangen was belemmerd en gevaarlijk (om de reddingsladder te bereiken moest men over de balustrade van het balkon klimmen). De evacuatie van de rook bleek onmogelijk.

Daarenboven maakte het ontbreken van een slot aan de voordeur het mogelijk voor gelijk wie om op elk uur van de dag binnen te dringen. Dat had in het verleden al tot brandjes geleid, die gelukkig minder ernstig waren.

"Op de eerste vergaderingen na het drama bleek dat velen in een psychologisch moeilijke situatie zaten en zware huisvestingsproblemen hadden. Verschillende families moesten schulden aangaan om de medische kosten door de brand te kunnen dekken. De situatie was moeilijk voor iedereen (de stad, ex-*Sorelobo*, het OCMW...), gezien de noodtoestand en het hoge aantal families dat een nieuwe woonst nodig had", vertelt John Joos. Het voormalige *Sorelobo* vestigde een aantal families in wonin-

gen die niet conform de regels waren, onder het voorwendsel dat dit maar een voorlopige oplossing was. Twee jaar later is echter niets veranderd en wonen de slachtoffers nog altijd in dezelfde penibele omstandigheden.

NOG STEEDS DEZELFDE NODEN ALS TWEE JAAR GELEDEN

De slachtoffers blijven in een precaire situatie zitten. Er waren niet enkel de kosten voor de nieuwe woonst, maar ook die voor medische zorgen. De voorzitter van het Mini-Parlement: "de slachtoffers kregen geen enkele steun van de stad Bergen. Een deel van de medische kosten werd gedekt via collectes van burgers. Bij het voormalige *Sorelobo* verkoos men een nieuw imago door van naam te veranderen. Met die naamsverandering veranderde ook de logica van de bedrijfsadministratie, zodat ons geen enkele hulp werd verschaft.

OPENBARE DIENST ?

De beheerraad van 'Toi et Moi' is in handen van één politieke partij, die ook de macht heeft in de stad Bergen. Volgens John Joos is daarom sprake van een soort schizofrenie tussen wat enerzijds een openbare dienst zou moeten zijn (het voormalige *Sorelobo*), en anderzijds de politieke belangen die meer rekening houden met de partijlogica dan met de belangen van de burgers die deze zou moeten vertegenwoordigen. ■

Het Europees Vakverbond (EVV) is een raar beestje. Het overkoepelt 76 vakbonden van diverse strekkingen uit 34 Europese landen. Volgens de officiële voorstelling werd het EVV opgericht "om de belangen van de werkende mensen in Europa te verdedigen en hen te vertegenwoordigen in de Europese instellingen." Toch is het EVV méér dan een koepel. Het heeft ook een eigen werking, een machtig apparaat en een eigen politieke agenda.

Het EVV is echter zeker geen 'Europese vakbond'. Indien dat wel de betrachting zou zijn, zou de activiteit en de structuur er immers helemaal anders uitzien. Men zou dan bijvoorbeeld trachten om werknemers sector per sector op Europees niveau te organiseren, ten opzichte van een patronaat dat zich al een hele tijd op Europees vlak beweegt. Op die manier zouden er Europese sociale con-

de antisociale politiek van de Unie te blokkeren. Het EVV stelt zich dan ook eerder op als een "partner" van de Europese Unie, een bureaucratische macht die zich opwerpt als de sociale begeleider van de neoliberale omvorming van ons continent. Deze maand evalueren de Europese staats- en regering de Lissabonstrategie, een pakket aan doelstellingen dat de kapstok vormt voor het antisociale beleid in de hele Unie (aanval op pensioenen, liberalisering, jacht op werklozen, flexibilisering...). De Lissabonstrategie ent zich op 2010 en is nu dus halfweg. De Nederlander Wim Kok stelde in het najaar van 2004 een rapport op om deze evaluatie voor te bereiden. De conclusie hield, zoals verwacht, in dat de neoliberale politiek in een hogere versnelling moest worden gebracht ondermeer door prioriteit te geven aan de liberalisering van de dienstensector in Europa (richtlijn Bolkestein). Het

Het EVV, een raar beestje

flicten kunnen ontstaan, waarbij de verschillende vestigingen van één en hetzelfde bedrijf of van verschillende bedrijven binnen één sector niet meer zo makkelijk tegen elkaar zouden uitgespeeld kunnen worden. Het zou ook kunnen leiden tot Europese stakingen, sectoraal of algemeen, om op Europees vlak tewerkstelling te beschermen of gelijkwaardige arbeidsvoorwaarden af te dwingen. Indien het EVV een Europese vakbond zou zijn, zou dit ook betekenen dat het bereid zou zijn om in actie te komen of zelfs te staken tegen het gevoerde neoliberale beleid van de Europese Unie.

Dit alles gebeurt eigenlijk nooit. Als er wel iets positiefs op dit vlak gebeurt is dat eerder te danken aan het vakbondsoverleg in het kader van de Europese ondernemingsraden van multinationale bedrijven. Het EVV helpt die strijd niet vooruit. Nu en dan betoogt het EVV wel eens naar aanleiding van een Europese top, maar op geen enkel moment is het bereid om het gewicht van haar 60 miljoen leden ook werkelijk in de schaal te leggen om

EVV ondersteunde dit rapport volmondig en kritiekloos, wat tot een open conflict leidde met de Belgische bonden ACV en ABVV, die eerder reeds mobiliseerden tegen de richtlijn Bolkestein. Ook het Europees grondwettelijk verdrag, dat alle eerdere neoliberale verdragen van de EU incorporeert, kan op de volmondige instemming rekenen van het EVV. Indien enkele aangesloten vakbonden niet dwars waren gaan liggen, had het EVV voor de betoging van 19 maart zelfs positieve verwijzingen naar de Europese Grondwet opgenomen in haar eisenbundel.

We kunnen de opbouw van een Europese tegenmacht niet overlaten aan het Europees Vakverbond. De Europese neoliberale politiek kan slechts gecounterd worden door de opbouw van een Europese sociale beweging, die alle antineoliberale krachten uit de diverse Europese landen (vakbonden én sociale bewegingen) kan samenbrengen en hun strijd kan optillen tot op het Europese niveau. *Quittez les lobbies, dehors camarades...*

rood maandblad voor socialistische democratie.
Uitgegeven door de Socialistische Arbeiderspartij (SAP), Belgische afdeling van de Vierde Internationale

Verantwoordelijke uitgever: D. Dessers.

Redactie: Ataulfo Riera, Matthias Lievens, Céline Caudron, Freddy De Pauw, David Dessers, Chris Den Hond, Isabelle Ponet, Michaël Duthu, George Dobbeleer, Marcel Solbreux, Frédéric Lehenbre, Olivier Bonfond.

Werken mee aan dit nummer: André Henry, Daniel Tanuro, Eric Matrige, Johny Lenaerts, Virginie Godet, Lies Dewallef

Redactie en administratie: Plantinstraat 20, 1070 Brussel, 02/523.40.23, rood@sap-pos.org, www.sap-pos.org.

Tarieven:

Prijs per nummer: 1,5 euro

Abonnementen: 15 euro per jaar (10 nummers), buitenland: 25 euro per jaar.

Aanrader: neem een permanente opdracht van bijvoorbeeld 15 euro per jaar!

Storten op rekening "Avanti" **001-4012225-90** met vermelding van "Rood"

Op 19 maart zal er massaal betoogd worden in Brussel. Belangrijkste aanleiding is de Eurotop die kort daarna plaats vindt. Op deze lentetop willen de Europese staats- en regeringsleiders het Lissabonproces evalueren. Commissievoorzitter Barroso doet er alles aan om dit proces vlot te krijgen en het absolute prioriteit te geven. Na de oorlog in Afghanistan en Irak en de aanslagen van 11 maart in Madrid was die Lissabonstrategie immers een beetje naar de achtergrond verdwenen.

DOOR MATTHIAS LIEVENS

De neoliberale strategie van Lissabon

De Lissabonstrategie werd aangenomen in maart 2000 door de Europese Raad die in de Portugese stad bijeenkwam. De doelstelling ervan is tegen 2010 van Europa 'de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie van de wereld' te maken 'die in staat is tot duurzame economische groei met meer en betere banen en een hechtere sociale samenhang'. Het sociale en ecologische luik werd door Barosso al snel naar het tweede plan verwezen, ten voordele van de kern waar het hele Europese project rond draait: de neoliberale herstructurering van het kapitalisme (flexibiliseren, liberaliseren, de- (of her-)reguleren...), om de concurrentiestrijd met de VS aan te gaan.

LISSABON HEET IN BELGIË DE 'ACTIEVE WELVAARTSTAAT'

De doelstellingen van Lissabon zijn ambitieus, bijna onhaalbaar, en dienen dan ook vooral propaganda-doeleinden. Toch mag de impact ervan niet onderschat worden. Het programma van Lissabon is immers het referentiekader van de aanvallen door de neoliberale en sociaal-liberale regeringen in de verschillende lidstaten op de verworvenheden van de arbeidersbeweging. De hervorming van het werkloosheidsstelsel in Duitsland, de aanval op de pensioenen in Frankrijk of de neoliberale hervormingen van Balkenende zijn er de ongelijk ontwikkelde uitlopers van op nationaal niveau. Het 'vergrijzingsdebat' in de Belgische 'actieve welvaartstaat' staat helemaal in het teken van de Lissabondoelstelling om een werkzaamheidsgraad van 70 % te halen (wat veronderstelt dat meer mensen langer werken). Ook de activeringspolitiek tegenover werklozen past naadloos in het Lissabonproject. Dit project is dan ook het troetelkind geworden van een reeks grote bedrijven in Europa. De machtige lobbygroep 'European Round Table of Industrialists' (ERT) hield mee de pen vast. Zij dringen erop aan dat de Lissabon-agenda sneller, ingrijpender en doeltreffender uitgevoerd zou worden.

Fundamenteel is de Lissabonstrategie het antwoord van de EU op het einde van de economische cyclus van de tweede helft van de jaren '90 en de toenemende internationale concurrentie. Ze bouwt verder op het keurslijf van het stabiliteitspact (dat de basis vormde voor de Euro). De principes van de Lissabonstrategie zijn zelfs ingeschreven in het derde deel van het Grondwettelijk Verdrag van de EU.

De Lissabonstrategie moet de EU toelaten de concurren-

tie aan te gaan met de VS. De werkzaamheidsgraad bedroeg in 2000 in de EU 62,5 %, tegenover 71,9 % in de VS. De doelstelling voor 2010 bedraagt 70 %. In de VS werken 19,4 % meer 55-plussers dan in Europa. De neoliberale politiek blijft echter machteloos tegenover de economische cycli van het kapitalisme. De recessie vanaf 2000 deed de werkloosheid in Europa nog eens toenemen tot 9,1 % in de Eurozone en 8,2 % in de EU als geheel in het begin van 2004. Als je de werkzaamheidsgraad wil opkrikken terwijl de werkloosheid hoog blijft, kan alleen een repressief activeringsbeleid zoden aan de dijk brengen. Jobcreatie door openbare investeringen of door arbeidsherverdeling is aan de EU immers niet besteed. De Commissie denkt dan ook alleen de machtigste economie van zijn sokkel te kunnen stoten als Europa over dezelfde wapens kan beschikken als de VS: hoge productiviteit, meer flexibiliteit, weinig sociale zekerheid, langere loopbanen.

EÉN OP VIJF JONGEREN IS WERKLOOS!

Hoewel de Commissie de achterstand tegenover de Amerikanen vooral wijdt aan de achterlopende verspreiding van de nieuwe ICT in Europa en de gebrekkige investeringen, richt het zijn belangrijkste peilen op de arbeidskracht.

De druk op het directe loon wordt opgevoerd door mensen langer te laten werken. Het brugpensioen, dat deels was opgevat als een middel om de jongerenwerkloosheid van de jaren '80 en '90 op te lossen, wordt binnen het kader van de activeringspolitiek op losse schroeven gezet. En dat terwijl vandaag

ongeveer één op vijf jongeren werkloos is. De neoliberalen hebben eigenlijk geen politiek om de werkloosheid op te lossen. Ze willen dat niet eens! Iedereen tot zijn 65ste doen werken, vergroot enkel het werkloosheidsprobleem. Armoede is daarvan het logisch gevolg: 55 miljoen (!) EU-burgers leven onder de armoedegrens (60 % van het gemiddeld inkomen, per lidstaat berekend). 38 % van de werklozen behoren daartoe.

De 3%-norm voor de begroting, die voortvloeit uit het stabiliteitspact, legt een keurslijf rond de sociale uitgaven (pensioenen, gezondheidszorg...). De druk om die te privatiseren (b.v. de tweede en derde pensioenpeiler) neemt daardoor toe. De creatie van pensioenfondsen en de groei van private verzekeringsmaatschappijen die uit die privatisering voortvloeien, zijn een enorme valkuil voor de werkende klasse, die afhankelijk wordt van de beurskoersen voor hun uitkeringen. Tegelijk vergroot daardoor de ongelijkheid: pakweg een interimarbeider moet niet van een aanvullend pensioen uit de tweede peiler dromen.

RIGIDE EUROPA ZOEKT FLEXIBELE WERKNEMERS

Ook de flexibiliteit moet verder toenemen volgens de Europese burgerijen. De arbeidsmarkt is te 'rigide' en moet dringend 'hervormd' worden. Daarvoor lanceerden ze echter de meest flagrante rigiditeiten die je je

kunt

indenen: de 3-% norm voor de begroting maakt het onmogelijk een contracyclisch beleid te voeren, de inflatiebestrijding krijgt absolute voorrang, de monetaire politiek is het exclusieve terrein van de Europese Centrale Bank, zonder enige democratische controle. Lidstaten kunnen enkel nog concurreren op basis van de 'kwaliteit van de overheid' (vandaar de druk tot 'administratieve vereenvoudiging') en van de prijs en flexibiliteit van de arbeidskracht. We zullen het geweten hebben...

NAAR EEN 'SOCIALE 15DE FEBRUARI' VOOR EEN ANDER EUROPA

Op 15 februari 2003 vond de grootste wereldwijde manifestatie ooit plaats, tegen de op til staande oorlog in Irak. In tientallen landen vonden toen tegelijk acties plaats. Het wordt dringend tijd dat dit soort internationale convergentie ook rond de sociale kwestie tot stand komt. De neoliberale politiek wordt op Europees niveau aangestuurd en gecoördineerd; het verzet ertegen zal ook op Europees niveau georganiseerd moeten worden. Concrete eisen waarrond de nationale vakbonden en sociale bewegingen kunnen mobiliseren, bestaan: verhoging van de openbare investeringen (die daalden van 3,9 % in de jaren '70 tegenover 2,6 % nu), de harmonisering naar boven toe van de sociale en ecologische regels in plaats van de huidige neerwaartse spiraal, een rechtvaardige fiscaliteit (onder invloed van de concurrentie dalen de vennootschapsbelastingen zienderogen), een gegarandeerd minimuminkomen (van b.v. 60 % van het BNP per capita), het recht op pensioen na 35 jaar arbeid, de 32-urenweek, een Europese sociale zekerheid. ■

Europese vakbonden in spreidstand

De Europese vakbonden zijn van bij het begin meegegaan in het Lissabonproces. De Commissie stelde dit voor als broodnodig om de nodige jobs te creëren en het 'Europees sociaal model' te handhaven. Wat een contradictie: de arbeidsmarkt moet volgens de Commissie 'hervormd' worden, de sociale zekerheid 'gemoderniseerd' om deze te kunnen 'handhaven'! Hoewel de nationale vakbonden niet anders kunnen dan het verzet van onderuit tegen de pensioenhervormingen, de flexibiliteit en de afbouw van de sociale zekerheid mee te kanaliseren en te organiseren, vertaalt dat protest zich niet of nauwelijks in een Europees syndicaal neen tegen Lissabon. Het EVV meent dan ook dat de Lissabonstrategie volledig moet doorgevoerd worden, met inbegrip van het sociale en ecologische luik. John Monks en de zijnen volharden in

de boosheid: hoe lang kunnen ze nog volhouden dat de huidige koers van de EU de basis kan zijn voor een 'sociaal Europa'? Er mag nog zo vaak verwezen worden naar de openbare diensten in de Europese teksten, dat was nooit een hinderpaal om de privatiseringspolitiek aan te zwengelen. De Commissie mag nog zo zwaaien met het 'Europees sociaal model', langer en flexibeler werken, dat is waar het om draait!

De contradictie tussen het 'sociaal partnerschap' met de EU en het protest van onderuit komt steeds vaker aan de oppervlakte. In november 2004 gingen het ABVV en het ACV al eens de confrontatie aan met het EVV, dat zijn steun had toegezegd aan het rapport-Kok, waarin het Lissabon-proces werd geëvalueerd. "Dit rapport streeft niet langer naar sociale cohesie en

duurzame ontwikkeling, wat eerder als een kost dan als een factor van groei en werkgelegenheid gezien wordt", schreven de bonden in hun persbericht. Ook met betrekking tot de Bolkesteinrichtlijn over de liberalisering van de dienstensector, werd de steun van het EVV aan het rapport gehekelde. Vervolgens was er een miniconflikt tussen de Belgische bonden en het EVV rond het Europees Grondwettelijk verdrag.

De versnelling van het offensief onder Barroso en de Europeanisering van het verzet ertegen zullen voor een politieke opheldering moeten zorgen: het sociaal partnerschap van het EVV is een gigantische valkuil. Maar de opheldering zal nog verder moeten gaan: de Belgische vakbonden blijven immers zelf ook illusies koesteren in de mogelijkheid van het 'sociaal Europa' op basis van het huidige kader. ■

Imperiale illusies

In tegenstelling tot de oude Europese grootmachten, hebben de Verenigde Staten er steeds voor gekozen om hun overheersing indirect uit te oefenen. Gewoonlijk steunden ze daarvoor op marionettenfiguren - despoten in uniform, gecorrumpeerde alleenheersers of brave, gehoorzame politici - in plaats van langdurige bezettingen van landen en zelf aan "natie-opbouw" te doen. Ze stuurden pas troepen en leverden pas direct oorlog op het moment dat opstanden en revoltes deze werkwijze onmogelijk maakten.

DOOR TARIQ ALI*

Ondanks de opkomst van een nieuwe wereldorde sinds het begin van de jaren '90, die leidde tot een wijziging van de prioriteiten van de Verenigde Staten en tot de neoliberale Washington consensus, is de imperiale elite zich steeds allergisch blijven opstellen tegenover langdurige bezettingen. Terwijl men in het verleden echter zowat alle anticommunistische krachten kwistig financierde (nota bene ook de huidige leiding van Al Qaeda) gaat men vandaag met grotere voorzichtigheid te werk. Het doel bestaat erin om beetje bij beetje de oude heersers in het Midden Oosten te vervangen door een nieuwe neoliberale politieke klasse, die gekneet, geprogrammeerd, gevormd en opgeleid werd in de Verenigde Staten. Met geld koop je alles, dus ook de loyaleiteit van politici, partijen en vakbonden.

Waarom is een dergelijk verandering van methode noodzakelijk? Gezien de afwezigheid van een systeem waarin de financiële winsten van de investeringen in het buitenland rechtstreeks terugvloeien naar de VS-schatkist, moeten de kosten voor het instandhouden van het Imperium in grote mate opgehoest worden door de betrokken landen zelf. Het militaire budget van de VS heeft astronomische proporties aangenomen: de Verenigde Staten geven méér geld uit aan bewapening dan de vijftien andere belangrijkste landen samen. De Iraakse olie is dus van levensbelang om de militaire basissen van de VS, die vandaag in 138 landen ter wereld bestaan, te behouden en te financieren.

ELECTORALE JOKES

Daarover heeft men het dus als je hoort praten over "het uitdragen van de democratie". De recentste voorbeelden daarvan zijn

*Tariq Ali is auteur. Hij publiceerde recent *"Bush in Babylon: the recolonisation of Iraq"*. Dit artikel werd eerder gepubliceerd door CounterPunch. Vertaling en tussentitels: Rood.

Afghanistan en Irak. Binnenkort zal men het principe ook toepassen in

Haïti. De verkiezingen in Afghanistan in 2004 waren, ook volgens een aantal Amerikaanse waarnemers, een grote grap en de deelnamegraad van 73% het resultaat van fraude. Het feit dat de Amerikaanse pro-consul in Kaboul een nieuwe alliantie wil bouwen met fracties van de Taliban die contacten hebben met de Pakistaanse inlichtingendiensten, is misschien nog de beste illustratie van deze electorale mislukking.

In Irak zou volgens een rapport van de Israëlische inlichtingendienst, de Mossad, de reële deelnamegraad nauwelijks 40 tot 45% geweest zijn. In Basra, het sjiietisch bastion in het Zuiden zou ze slechts 32% hebben bedragen. De aanhangers van de ayatollah Sistani hebben gestemd om hun leider te plezieren, maar als die er niet in zal slagen om vrede te waarborgen en de bezetting te beëindigen, zullen ze zich snel tegen hem keren. De Koerden zijn eigenlijk de enige kracht waarop de bezetters écht kunnen rekenen, maar de Koerdische chefs eisen een zekere vorm van onafhankelijkheid (al is dat dan onder Amerikaans-Israëliësch protectoraat) en een deel van de olieopbrengsten.

Met de verkiezingen achter de rug is de strijd om Irak nog lang niet ten einde. Ze is eigenlijk gewoon een nieuwe fase ingegaan. Ondanks de aanzienlijke verdeeldheid rond de boycot van de verkiezingen, is de meerderheid van de Irakezen niet bereid om hun olierijkdommen en hun land zomaar te laten plunderen door het Westen. De politici, met of zonder baard, die dat zullen proberen op te leggen, zullen alle steun van de bevolking verliezen en volledig afhankelijk worden van de legers van de bezetter. Het volkse verzet zal voortgaan. Laten we ons niet bij de neus laten nemen door de Westerse commerciële media: de verkiezingen in Irak dienden niet om de eenheid van Irak te bewerkstellingen maar leidden net tot het herstel van de eenheid in het Westen. Getuige daarvan de "verzoening" tussen het Europese imperialisme en Washington.

VERZET

Washington had het Irakese verzet niet voorzien. Evenmin als de meerderheid van westerse intellectuelen en journalisten die gedesillusioneerde, bitter en cynisch zijn en denken dat de hele wereld op hen gelijk is. Ze houden er niet van tegengesproken te worden door de realiteit. In tegenstelling tot wat bijna alle grote media beweren, wordt het Irakese verzet niet gedomineerd door Zarqawi en zijn minuscule groep terroristen. Als dat het geval zou zijn, zou het verzet al lang geliquideerd zijn. Er bestaat in Irak een reëel populair verzet, gewapend en ongewapend, dat zich niet beperkt tot de soennieten. De massa van dit verzet bestaat uit voormalige soldaten en officieren waarvan velen gruwelden van de corruptie en wreedheid van Saddam en zijn onbekwaamheid het land te verdedigen. Daarbij moeten de nationalistische en religieuze groepen gevoegd worden, die de bezetter opjagen. De linkerkant is echter heel zwak, aangezien de meerderheid van de officiële Communistische Partij de bezetting heeft gesteund door de marionettenregering te ondersteunen.

Gaat het om een perfect verzet? Zeker niet. Maar hoe zou het verzet dat kunnen zijn als de bezetting zo brutaal is? Het geweld dat het Irakese volk te verduren krijgt, wordt beantwoord met gelijkaardig geweld. Hetzelfde gold toen de Algerijnen streken tegen de Franse troepen. Toen men een leider van het Algerijnse verzet vroeg waarom cafés en openbare plaatsen werden aangevallen, antwoordde die: "Geef ons vliegtuigen en helikopters en dan zullen we Franse soldaten aanvallen".

Ik was aanwezig op het laatste Wereld Sociaal Forum in Brazilië. Wat een opluchting was het, in deze tijden van frustratie en nederlagen, waarbij de sociale vooruitgang vastloopt op de zandbanken van de Washington consensus, een Latijns-Amerikaans leider - Hugo Chavez, president van Venezuela - het verzet in Irak te horen verdedigen voor

15.000 toehoorders. De VS probeerden hem drie keer omver te werpen. Telkens faalden ze. "Als ze het met geweld zouden proberen, zullen we ons verzetten zoals de Irakezen", verklaarde hij, terwijl hij opriep tot de vorming van een mondiaal anti-imperialistisch front.

MEDIA EN BEZETTING

Tijdens de eerste fase van de bezetting, verspreidden de Amerikaanse media beelden met kinderen in de handen van VS-soldaten. Wat de media niet vermeldde, omdat ze geen Arabisch verstaan, was dat die glimlachende kinderen aan de GI's zeiden: "Wij haten je, hoerenzoen"... Dit soort beelden verdween gaandeweg. Veel van die kinderen zijn ondertussen dood.

Eén van de meest onthullende en weerzinwekkende beelden van de rol van de media werd getoond in een Canadese documentaire over Al Jazeera, "The Control Room" waarin westerse journalisten opspringen van vreugde bij de aankondiging van de val van Bagdad.

Ook de verslaggeving van de Afghaanse en Iraakse verkiezingen was pure propaganda. De symbiose tussen de neoliberale militaristische politiek en de neoliberale media draagt bij aan het collectieve geheugenverlies waaraan het Westen vandaag lijdt. De nadruk op het feit dat de huidige politiek samengevat

kan worden aan de hand van de simplistische categorieën van 'vrienden' en 'vijanden' heeft nochtans een lange geschiedenis. Het was Carl Schmitt, een theoreticus van het *IIIe Reich* die voor de eerste keer deze concepten ontwikkelde om de 'preventieve' aanvallen van Hitler tegen buurstaten te rechtvaardigen. De geschriften van Schmitt werden aangepast en geactualiseerd door de Amerikaanse neoconservatieven. Het principe is heel eenvoudig; als een natie de belangen van Washington niet dient, wordt ze beschouwd als een 'vijandige' staat die kan worden bezet, zijn leiders afgezet en vervangen door gehoorzame marionetten.

In het westen miskent het neoliberale politiek-mediatieke complex totaal de 100.000 Irakese slachtoffers ten gevolge van de invasie en bezetting van het land. De levens van de Irakezen lijken de mensenrechtenbrigades niet te interesseren. Dat soort feiten voedt de woede tegen het westen in zijn geheel. De diabolisering van de Islam scheert zo'n hoge toppen dat het zelfs niet meer nodig is de Arabische doden te tellen of er rekening mee te houden. Paradoxaal genoeg vindt die diabolisering zijn bron in de VS, een natie die gedomineerd wordt door de religie: 95 % van de bevolking gelooft er in God, 70 % in engelen en 67 % in de duivel: "Hij die gelooft in de duivel, behoort hem al toe", schreef Thomas Mann in zijn 'Dokter Faust'. ■

Hugo Chavez op het WSF

De arbeiders bij AGC Splintex in Fleurus zijn al in staking sinds 1 december, en ze houden nog altijd stand, ondanks de aanvallen van de patroons, de politie of het gerecht. Het gaat om een opmerkelijke staking waarvan de omvang niet meer is gezien in de regio sinds de staking van ACEC in '79 voor de 36 uren. Rood is actief betrokken in het solidariteitswerk met de staking en geeft het woord aan de arbeiders, na elf weken strijd.

INTERVIEW DOOR DANIEL TANURO, ANDRÉ HENRY EN THIERRY TILLIER

[Staking AGC Splintex - Fleurus]

“Doorheen dit gevecht hebben we onze waardigheid herwonnen”

WAT ZIJN DE BEWEEGREDEKENEN DIE JULLIE NOG STEEDS DOEN STANDHOUDEN ?

STAKERS VAN AGC: In 2000 werd ons bedrijf geherstructureerd. Via brugpensioen en contracten van bepaalde duur verloren 300 mensen hun job. Toen werd er niet één dag gestaakt, omdat de patroons het behoud van het bedrijf beloofden in ruil voor dit offer. Vandaag echter niets daarvan. De patroons spreken zichzelf voortdurend tegen. Daarenboven waren we toen zo zwak te geloven dat de contracten van onbepaalde duur veilig zouden blijven. Vandaag vallen ze iedereen aan. Hoe meer ze provoceren, hoe beslister wij worden.

HOE ERVAREN JULLIE DE EVOLUTIE VAN DE ARBEIDSVOORWAARDEN IN HET BEDRIJF SINDE JULLIE ER WERKEN?

STAKERS : Wat het aantal jobs betreft, waren er verschillende golfbewegingen. In het begin waren er minstens 1800 arbeiders. In 1989 waren we nog met 680, plus ongeveer 200 interimarbeiders. In de jaren '90 werden overuren geschrapt en extra personeelsleden aangeworven, waarbij het aantal onderaannemers in de fabriek beperkt bleef. We kwamen aan een personeelsbestand van 1200. In 2000 tenslotte moesten bij de herstructurering 300 mensen vertrekken.

Wat betreft de arbeidsorganisatie, willen ze overgaan naar een systeem van ofwel zeven dagen werken en twee dagen verlof, ofwel twee dagen nachtwerk, twee dagen de morgen, twee dagen de namiddag en twee dagen verlof.

Er is ook psychologische druk. Wanneer je ziek bent, sturen ze al een arts op je dak om je te controleren voor je zelf je huisarts hebt kunnen zien. Wanneer je de hele maand van wacht bent, krijgt men de wachtpremie maar voor 5 of 7 dagen, en toch telefoneren ze steevast om te komen. Als je weigert, heb je niet voldoende arbeidsdagen. Door die patronale agressie stijgt het aantal depressies tot nooit eerder geziene hoogtes in het bedrijf, tot zelfs 30 %. Als ze zo doorgaan, worden dat 30 % zelfmoorden. Dan vragen mensen zich af hoe dat komt!

WELKE IMPACT HADDEN DIE ONTWIKKELINGEN OP DE HUIDIGE STRIJDBAARHEID VAN DE ARBEIDERS?

STAKERS: Met de herstructurering van 2000 vertrokken veel ouderen, waaronder nogal wat delegees, op brugpensioen. Dat doodde het geheugen van de fabriek. Nieuwe jongeren zonder ervaring in de fabriek of in de strijd, werden naar voor geschoven. De patroons blijven met alle middelen de syndicale delegatie ontwrichten. Nu oefenen ze druk uit via de media, deurwaarders, telefoontjes of per brief. Ze insinueren dat alles genoteerd wordt en dat dossiers worden aangelegd. Wanneer wij daarentegen de rekeningen willen zien, weigeren de patroons, of krijgen we een drietal lijstjes...

WAT ANTWOORDEN JULLIE AAN DE PATROONS WANNEER ZIJ DE HERSTRUCTURERINGEN RECHTVAARDIGEN MET DE BEWERING DAT ZE NOODZAKELIJK ZIJN VOOR HET BEHOUD VAN HET BEDRIJF?

STAKERS : Dat is helemaal fout want de onderneming levert goeie prestaties. Het orderboekje is vol tot 2008. Het personeel is zelfs overgekwalificeerd. Ze willen simpelweg de fabriek ontdoen van de militanten, ordeverstoorers, laatkomers en zieken. En als het conflict eindigt met 284 personeelsleden minder, zullen ze hetzelfde aantal aanwerven met contracten van bepaalde duur, zoals ze deden in 2000. Zo hoeven ze geen anciënniteitspremie te betalen en kunnen ze vrijer de lonen bepalen, waardoor twee categorieën van loontrekkenden ontstaan. Er zijn geen 284 mensen teveel, er zijn 284 personen die storen. De multinational maakte 1,3 miljard dollar winst en dan horen wij dat het patronaat geen geld heeft om de premies te betalen!

VOLGENS JULLIE GAAT HET DUS OM EEN GROTE SCHOON- MAAK OM DE SYNDICALE AFVAARDIGING TE BREKEN?

STAKERS: De directie van AGC kondigde recent een nieuwe dwangsom aan van 7500 euro, samen met het ontslag van syndicale delegees. Bepaalde syndicalisten trekken de kaart van de collaboratie en zijn graag gezien bij de directie. Verleden jaar in september wilden we in staking gaan. We hielden enkele dagen stand, maar een delegee van het ACV bracht ons ertoe het werk te hervatten onder voorwendsel dat we de bedrijfscijfers toch niet voor december zouden hebben. Wij vroegen een stemming om te beslissen of we de staking zouden verderzetten. Maar we hebben de fatale fout gemaakt de stemming geheim te houden. 53 % van de arbeiders stemden voor het hernemen van het werk. Als we een week langer hadden standgehouden, zouden we sterker gestaan hebben.

Als de automobielfabrieken hun bestellingen niet op tijd en stond geleverd krijgen, hebben ze het recht op een dwangsom door AGC. In september moesten er dwangsommen worden betaald aan BMW omdat er geen stock was. De patroons hebben dan extra mensen met contracten van bepaalde duur aangeworven voor drie maand, om de stocks aan te vullen. Van september tot november moesten we de kwaliteit van het glas dat we produceerden, niet meer zelf controleren. Dat werk werd toegekend aan onderaannemers. We mochten niets meer zelf weggooien, wat toeliet het productieritme te verhogen. We zagen duidelijk dat de productie toenam, ook al probeerden ze de syndicale delegaties in slaap te wiegen door ze mee te nemen naar Italië om te tonen hoe ze ginder werken. Op de ondernemingsraad loog de directie. De patroons hebben hun slag goed voorbereid. Toen we het werk hervatten, wisten wij dat we zouden eindigen waar we vandaag zijn. Maar 78 dagen, dat hadden we niet verwacht.

HOE ERVAARDEN JULLIE DE AANVAL VAN POLITIE EN GERECHT ?

STAKERS: Er is een akkoord over de niet-interventie van het gerecht in syndicale conflicten, op voorwaarde dat er sociale vrede is. Maar de patroons roepen al snel het gebrek aan respect voor de sociale vrede in. De plaats van een syndicale beweging is volgens ons niet voor het tribunaal, temeer daar onze strijd vreedzaam is gebleven.

DE POLITIEK BEWEEGT NIET OM DE ARBEIDERS TE VERDEDI- GEN, HOEWEL VEEL SUBSIDIES NAAR HET BEDRIJF GINGEN. ER WERD ENKEL TUSSENGEKOMEN NA DE GIJZELING VAN DE PATROONS BEGIN DECEMBER DOOR EEN VERGADERING VAN HET WAARSCHUWINGSCOMITÉ TE ORGANISEREN. SINDSDIEN IS ER GEEN ENKELE VERKLARING GEWEEST.

STAKERS: Van Cauwenberghe en Marcou hebben gezegd dat Fleurus de zwarte vlek van Wallonië is, en dat we een negatief beeld creëren. De burgemeester van Fleurus interpeleerde de politieke wereld opdat de lokale politie haar taak zou kunnen doen, zonder dat de federale politie zou moeten tussenkomen. De federale politie is toch gebleven. De burgemeester had nochtans de macht om dat te weigeren want dit valt onder zijn bevoegdheid.

Het gaat hier om echte provocaties. De arbeiders werken zich in het zweet om de kas te vullen die de patroons leegmaken. De subsidies en de interprofessionele akkoorden zijn cadeaus voor de patroon. Ze creëren een maatschappij waarin de ene helft crepeert in de fabrieken en de andere helft bijstand krijgt.

HEBBEN JULLIE DE INDRUK DAT DE VAKBOND DE JUISTE STRATEGIE ONTWIKKELT TEGENOVER DE AANVALLEN VAN DE PATROONS ?

STAKERS: De nationale delegatie werd voorbijgestoken door de gebeurtenissen. AGC is een multinational. Die in Tokyo zijn niet onder de indruk van een hondertal mensen rond een piket in Fleurus. De vakbond moet daar rekening mee houden. Daarenboven zien we de groenen niet meer sinds eind december, hoewel het gemeenschappelijk vakbondsfront tijdens de eerste maand standhield. Voor de roden moet iedereen blijven, volgens het ACV gaat het erom de 500 resterende jobs te redden. Ze spreken zelfs niet meer over de vertrekkers, hoewel de voorziene premies belachelijk zijn: 20.000 euro bruto voor 20 jaar anciënniteit, niet eens in één keer uitbetaald. We hebben het gemeenschappelijk vakbondsfront nodig, we moeten absoluut de syndicale barrières overstijgen.

In die context doen onze delegees wat ze kunnen. Ze komen naar het piket, maar wij zijn er niet altijd, en zij zeggen niet altijd wat er gebeurt. De informatie stroomt niet door. Dat breekt de moraal een beetje. We krijgen de informatie maar via-via, en dus erg vervormd. We worden daarvoor met vragen geconfronteerd waarop we niet kunnen antwoorden. We hebben eigenlijk een dagelijkse vergadering nodig. Tot nu toe kunnen we het aantal vergaderingen op één hand tellen.

We hebben ook een hulpkas dankzij de interprofessionele vergaderingen, avondjes die we organiseerden, de afdeling van de algemene centrale enzovoort. Maar dit geld gaat naar de delegatie, niet onmiddellijk naar de arbeiders. Het huidige stakingscomité moet de toestemming van de delegatie vragen om wat geld te kunnen krijgen. Wij hebben dat probleem gesteld, maar nog geen antwoord gekregen. De delegatie wil dat geld niet onnuttig besteden; ze willen een supplement van 10 euro uitbetalen aan iedereen, en niet alleen aan zij die aan het piket staan. Maar met dat geld zouden we iets anders kunnen doen: een infrastructuur en een echt stakingscomité opbouwen.

WAT HEB JE IN DIT CONFLICT GELEERD ?

STAKERS: We hebben doorheen dit gevecht onze waardigheid herwonnen. We kunnen naar huis terugkeren met opgeheven hoofd. ■

Terwijl de andere media naar aanleiding van de start van Kyoto de champagnekurken laten knallen, zullen wij onze reputatie van feestjesbedervers nog maar eens alle eer aandoen... Ons valt immers vooral het schril contrast op tussen de enorme omvang van het klimaatprobleem en de toch wel erg bescheiden maatregelen van Kyoto. En dat terwijl door de kapitalistische logica een enorm aantal reactiemogelijkheden onbenut gelaten worden (of veel te langzaam worden in gang gezet). DOOR DANIEL TANURO

Het water staat jullie al tot de nek...

The climate is a-changing

Een voorbeeldje. De gebouwen die gebruikt worden voor commerciële, residentiële en institutionele doeleinden zijn verantwoordelijk voor een derde van het wereldwijde energieverbruik en de corresponderende uitstoot van broeikasgassen. 75% daarvan wordt verbruikt door de ontwikkelde landen (1). Welnu, de technologieën om dit verbruik radicaal aan banden te leggen, bestaan vandaag reeds en staan voor het grootste deel zelfs op punt. Mochten deze technologieën op grote schaal worden toegepast, zou dat toelaten om snel en drastisch de uitstoot van broeikasgassen te verminderen. Er is daar zelfs geen wetenschappelijke revolutie voor nodig: dubbele beglazing, super-isolatiematerialen en andere technieken en materialen die vandaag reeds gebruikt worden, volstaan om er vaart in te zetten. 60% van de huizen in de Europese Unie zijn niet uitgerust met dubbele beglazing. Volgens een studie uit 2003 zou de isolering van oude gebouwen in Europa toelaten om de CO₂-uitstoot met 42 % te verminderen (2). Zelfs al kan je dit cijfer in twijfel trekken (de studie werd betaald door de producenten van isolatiematerialen...), dan nog is het duidelijk dat het isoleren van gebouwen een cruciaal wapen is in de strijd tegen klimaatwijziging.

Voorts is het niet alleen mogelijk om de thermische efficiëntie van gebouwen te verhogen, men kan ze ook veranderen in energieproducenten, bijvoorbeeld door ze uit te rusten met fotovoltaïsche zonnepanelen, die zonne-energie kunnen

omzetten in electriciteit. Je moet weten dat het potentieel van energiebronnen die zonne-energie in warmte (thermische panelen) of electriciteit (fotovoltaïsche panelen) omzetten, vier keer het huidige wereldwijde energieverbruik bedraagt. De fotovoltaïsche technologie is vandaag nog steeds onderwerp van intens onderzoek maar is bruikbaar - en wordt gebruikt - in het huidige stadium. Een systematische toepassing ervan zou toelaten om het verbruik van fossiele energie aanzienlijk terug te schroeven, zonder aangewezen te zijn op kernenergie. Een rapport dat opgesteld werd voor de Europese Commissie stelt zelfs dat aan het totaal van de Europese elektriciteitsbehoeften zou kunnen voldaan worden indien alle daken in het Zuiden van de Europese Unie voorzien zouden zijn van fotovoltaïsche panelen (3).

Wij worden, naar 't schijnt, met een baksteen in de maag geboren. Dus blijven we nog maar eventjes bij de bouw. Recente studies hebben het over het "positieve huis"; het gaat dan om een houten huis, goed geïsoleerd, voorzien van zonnepanelen en alle technologieën die het verbruik van energie aan banden leggen. Tijdens een levenscyclus van zestig jaar en rekening houdend met alle factoren, zou zo'n woonst een netto positief energiebilan kunnen voorleggen (vandaar de term "positief huis"). Uiteraard moeten we voorzichtig blijven, in dit geval werd de studie mede-gefinancierd door de houtsector.... Eén zaak staat echter vast: een Europees openbaar plan dat de isolatie van bestaande gebouwen en de uitrusting van zonnepanelen tot doel heeft en dat combineert met de promotie van hout en strenge normen voor nieuwe gebouwen rond energie-efficiëntie en de recyclage van bouwmaterialen, zou ons al een heel eind verder brengen. Dat zal niet

volstaan om een uitstootvermindering van 60% te realiseren tussen nu en 2050, zoals de wetenschappers bepleiten. Daarvoor zouden er ook maatregelen nodig zijn in de industrie en in het transport. Maar we zouden die doelstelling wel veel dichterbij brengen. Het zou jobs verschaffen, het levenscomfort doen toenemen, zonder dat we onze toevlucht moeten nemen tot "vervuilingsrechten"... en ook zonder de ontwikkeling van de Zuidoostelijke landen in het gedrang te brengen, die nu door iedereen ervan beschuldigd worden dat zij de belangrijkste verantwoordelijken voor de uitstoot van broeikasgassen van morgen zullen zijn (4).

De reden waarom een dergelijke oplossing het vandaag niet haalt, is evident: gezien er vandaag geen koopkrachtige vraag bestaat naar deze energie (de soberheid, weet je wel), zou er nood zijn aan een openbaar plan, publieke investeringen, een programma van openbare werken, aanwerving van publiek personeel en de organisatie van publieke vorming. De regeringen willen dit vandaag niet, gezien volgens hen alles via de vrije markt moet verlopen. Terwijl de tijd dringt, wordt de ontwikkeling en toepassing van technologieën om de klimaatwijziging te lijf te gaan volledig ondergeschikt gemaakt aan de winst van een minderheid van de bevolking. Het water staat ons tot de lippen en we blijven vertrouwen op de industrie... ■

(1) GIEC, Climate Change mitigation, 2001

(2) Studie van Ecofys GmbH voor rekening van Eurima

(3) "A vision for PV technology for 2030 and Beyond", PV TRAC, 2004

(4) De media leggen er graag de nadruk op China de tweede wereldwijde producent van broeikasgassen is. Minder vaak horen we echter dat de VS 20t koolstof per inwoner uitstoot en China 2t (India 1t).

8 maart is vrouwendag. Dat is dan ook de datum waarop de wereldvrouwenmars 2005 officieel wordt gelanceerd. Op die dag zal het mondiaal charter (zie Rood nr. 10) uit Brazilië vertrekken om een toer rond de wereld te maken voor het grote publiek. Maar wat is het nut van die wandeling?

DOOR CÉLINE CAUDRON

Een kleine wandeling

Een beetje zoals de sociale fora, is de wereldvrouwenmars een logge institutie geworden. Net als bij de sociale fora, loert het gevaar van de bureaucratie en het elitisme om de hoek. Niet in het minst in België is de neiging steeds aanwezig om zich terug te trekken in de grote, rigide apparaten, ver van de concrete zorgen en de strijd aan de basis. Onze zuilen, syndicale structuren en verenigingen hebben nog steeds een olifantenvel. Het zou bijna een mirakel heten als de Belgische coördinatie van de wereldvrouwenmars aan die tendens had kunnen ontsnappen.

Laten we niettemin de baby niet met het badwater weggooien. De wereldvrouwenmars heeft een aantal niet te verwaarlozen voordelen. Wereldwijd, en ook in België, liet de wereldvrouwenmars toe vormen van feministische strijd met mekaar te verbinden door aan te tonen dat het seksisme niet zomaar een gril is van de Europese burgerijen. Overal ter wereld onderschreven vrouwen het nut van onze strijd rond twee grote thema's: geweld en armoede. Wereldwijd worden vrouwen mishandeld, precies omdat ze vrouw zijn. Overal zijn wij de eerste slachtoffers van de zogeheten weldaden van het kapitalisme. De onderdrukking van de vrouwen is transversaal... en mondiaal. Die moeilijke, want vaak (zelfs in progressieve milieus) gecontesteerde bewustwording kan enkel plaatsvinden als we onze strijd collectiviseren.

De wereldvrouwenmars draagt dan ook bij aan de versterking van de internationale feministische solidariteit. Op een moment dat we - zonder in een al te groot pessimisme te vervallen - kunnen zeggen dat het feminisme niet echt meer in de mode is, is de steun van kameraden in andere landen van groot belang, vooral voor zij die in die landen leven waar de barometer van de vrouwenrechten op 'onweerachtig' geblokkeerd staat. Doorheen de wereld-

vrouwenmars worden netwerken vervlochten en ideeën uitgewisseld.

Het blijft tenslotte altijd nuttig om te verduidelijken dat de feministische strijd zich inschrijft in het perspectief van een fundamentele verandering van de maatschappij in zijn geheel. Ook al zijn niet alle feministen revolutionairen, toch overstijgen de kritieken die wij aandragen de belangen van de vrouwen zelf. De waarden in het mondiaal charter zijn gelijkheid, vrijheid, solidariteit, rechtvaardigheid en vrede. Dat kan nogal zoetjes of puriteins klinken, maar als wordt gepreciseerd dat die waarden in stelling moeten worden gebracht 'tegen het patriërchaat en het kapitalisme die aan de basis liggen van de onderdrukking', wordt het onmiddellijk een stuk interessanter. Door de feministische strijd overal ter wereld in het licht te stellen, heeft de wereldvrouwenmars de verdienste te benadrukken dat de feministen ook voor het geheel van de maatschappij strijden, zoals bijvoorbeeld de vrouwen van inheemse groepen in Latijns-Amerika die zich tegen de vrijhandelsverdragen verzetten (ALCA en co).

Er blijft veel werk aan de winkel om ervoor te zorgen dat de wereldvrouwenmars niet volledig gerecupereerd wordt door de lobbies van de bourgeoisie en dat ze de feministische strijd overal ter wereld vooruit helpt. Maar de vrucht is zeker nog niet rot. De wereldvrouwenmars blijft een interessant instrument. Aan ons om het in handen te nemen en het te ontwikkelen. In tussentijd kunnen we altijd eens gaan wandelen... ■

Agenda

4 tot 13 maart: estafettemarsen in België (zie het gedetailleerd programma op : www.wereldvrouwenmars.be).

28 en 29 mei: aankomst van het mondiaal charter in Marseille. Op het programma van deze Europese ontmoeting van de wereldvrouwenmars : fora over 'Arbeid/precariteit/werk', 'Geweld tegen vrouwen', 'Vrede en conflicten', 'Seksualiteit/abortus/contraceptie', 'Democratie/macht/gelijkheid: vrouwen - mannen voor een ander Europa'; een betoging en een concert, verschillende ruimtes: 'Jongerenruimte', een 'ruimte voor vrouwen en migratie', een 'lesbienne-ontmoeting'. De Belgen gaan er naartoe met een TGV. We moeten met 300 zijn om de kosten te kunnen drukken (voor de goeie verstaander!).

30 en 31 mei: de mondiale estafette van het charter passeert in België, alvorens naar Nederland te vertrekken.

16 oktober: nationale mars door het centrum van Brussel, en dit keer niet tussen lege kantoren, zoals in 2000!

17 oktober: wereldwijde dag van vrouwensolidariteit, met acties tegen armoede en geweld. Om 12-13 uur is er een symbolische actie op de Grote Markt in Brussel. ■

Welke centrale uitdaging voor de andersglobaliseringsbeweging: de oorlog of de sociale kwestie?

Van 14 tot 17 oktober vond in Londen het derde Europees Sociaal Forum plaats. Na afloop ervan ontstond een debat waarin het bilan werd opgemaakt en perspectieven werden uitgetekend voor de toekomst van de beweging. Onder andere tussen Alex Callinicos en Frank Slegers ontstond zich een interessante discussie over de vraag welke de centrale uitdaging is voor de beweging (Zie <http://marxsite.com/Slegers-Callinicos.htm>): de oorlog of de sociale kwestie? Alex Callinicos is één van de publieke gezichten van de Britse SWP. Hij is professor politieke wetenschappen en sterk betrokken bij de andersglobaliseringsbeweging. Frank Slegers is reeds jarenlang actief in de Euromarsen en in de sociale fora.

DE OORLOG CENTRAAL

Alex Callinicos: Op het ESF in Londen waren er nogal wat politieke meningsverschillen. (...) Veel kameraden, vooral uit Frankrijk, waren er niet zo voor te vinden dat de oorlog erg centraal stond in Londen, zoals dat het geval was in Firenze. Dit weerspiegelt gedeeltelijk verschillen in de nationale context. In Groot-Brittannië wordt de politiek gedomineerd door de oorlog, die veruit het belangrijkste mobiliserende thema is. (...) Maar er is meer. De oorlog in Irak is ook de dominante kwestie in de wereldpolitiek, en dat niet enkel omwille van de verdeeldheid die ontstond tussen de grootmachten. Het eenzijdige gebruik van militaire macht door de Bush administratie, de brutaliteit van de bezetting, het neoliberal economisch programma in Irak: voor vele activisten synthetiseert de oorlog wat verkeerdt is met de kapitalistische globalisering.

Anderen - en die zijn vooral invloedrijk in Frankrijk - zijn het hier niet mee eens. Zij menen dat er geen noodzakelijke band is tussen de oorlog van Bush en de neoliberale globalisering. Ik denk dat ze zich vergissen. Elke dag opnieuw wordt de band tussen de economische en militaire macht in het hart van het moderne imperialisme, onderstreept. Dit is een belangrijk politiek meningsverschil waarmee we zullen

moeten leren leven terwijl we samenwerken binnen dezelfde beweging.

Vaak is het moeilijk de betekenis van die meningsverschillen te erkennen omdat ze worden voorgesteld als procedurele problemen. Een aantal Franse netwerken klaagden bijvoorbeeld over het feit dat op een bepaald seminarie alle sprekers op het platform eensgezind het recht van jonge moslima's verdedigden om de hijab te dragen, hoewel dat niet verhinderde dat er achteraf een hevig debat ontstond met de zaal. Dit lijkt me het ontwijken van de echte inzet. De waarheid is dat veel activisten van de rest van Europa de steun van een groot deel van de Franse linkervleugel en vakbeweging aan de wet die de hijab verbiedt in Franse staatsscholen, onbegrijpelijk vinden. Attac Frankrijk beklagde zich over de rol van 'confessionele organisaties' in Londen. Maar een secularisme dat de meest onderdrukte lagen van de Franse maatschappij uitsluit is even communalistisch als veel van de islamistische organisaties die ze aanklagen.

De kwestie van de hijab is een symptoom van een reëel probleem, namelijk hoe we onze beweging zullen uitbreiden tot zij die aan de onderkant van de Europese maatschappij staan en tegelijk lijden onder economische uitbuiting en raciale onderdrukking en precies om die reden heel gehecht zijn aan hun moslimgelof. (...)

Callinicos: "De oorlog is het belangrijkste mobiliserende thema"

DE SOCIALE KWESTIE IN EUROPA

Frank Slegers: In zijn interessante bijdrage over het ESF in Londen, stelt Alex Callinicos dat de oorlog de dominante kwestie is in de wereldpolitiek. Hij meent dat er een noodzakelijke band is tussen Bush' oorlogszucht en de neoliberale globalisering. Hij stelt verder dat het een meningsverschil is over die analyse dat aan de basis ligt van kritieken die menen dat de oorlog een te prominente rol speelde in het ESF.

Is dit zo? (...) Ik denk het niet, en ik herken mezelf niet in dit type debat. Als ik het belang van de sociale kwestie in Europa benadruk, is dat niet om het belang van de oorlog te miskennen, maar omdat het onmogelijk is een tegenmacht op te bouwen tegen het neoliberalisme in Europa, op het niveau van de EU, als je je niet richt op de levens- en werkvoorwaarden van de massa van werkende mensen in Europa zelf. Ik

Slegers: "Om een tegenmacht op te bouwen tegen het neoliberale Europa, moet je je richten op de leef- en werkomstandigheden van de massa van werkende mensen in Europa"

wil hier verder op ingaan, aangezien dit een belangrijke kwestie is in de aanloop naar de betoging van 19 maart.

Voor mij staan twee zaken centraal: primo, het is belangrijk een tegenmacht op te bouwen die in staat is het neoliberalisme te bekampen op het niveau van de EU; secundo, om dit te doen, moet je je richten op de levensvoorwaarden van de gewone mensen in Europa zelf.

Wat betreft de eerste kwestie. Er zijn twee redenen waarom het belangrijk is een kracht op te bouwen die op het niveau van de EU kan ageren: niet enkel omdat de EU steeds meer impact heeft op de nationale politiek, maar ook omdat het in een geglobaliseerde wereld steeds minder geloofwaardig is alternatieven op te bouwen op het niveau van een lidstaat. Je kan je verzetten op nationaal niveau en sommige aanvallen stoppen, zoals de massamobilisaties in Nederland bewezen. Maar het is moeilijk je in te

beelden hoe een globaal alternatief tot stand kan komen in Europa op het niveau van één enkele lidstaat. Dat is ook de reden waarom velen in de arbeidersbeweging overtuigd zijn dat het Europees sociaal model enkel op Europees niveau gered kan worden tegen de neoliberale globalisering. Paradoxaal genoeg is dat de reden waarom ze zich op de EU richten voor bescherming tegen de neoliberale globalisering en aarzelen om strijd te voeren die de EU zou kunnen destabiliseren. (...)

Vandaag zien we een opeenvolging van massamobilisaties op nationaal niveau, met algemenestakingen en grote betogingen in de afzonderlijke landen, maar met een grote achterstand als het erop aan komt hetzelfde te doen op het Europese niveau.

Er is een reële mogelijkheid om die impasse te overstijgen, aangezien in de vakbeweging een dubbele tendens bestaat. Enerzijds zijn meer en meer vakbonden overtuigd van het belang van het Europees niveau. De geloofwaardigheid van de vakbondspolitiek krimpt wanneer die beperkt blijft tot het nationale niveau. Anderzijds leidde zo'n Europese oriëntatie tot een onderschikking van de grote bonden aan het neoliberalisme van de EU (...). Vandaag is dat minder het geval. De Belgische vakbonden bijvoorbeeld, heel erg 'pro-Europees', bekritisseren vaak openlijk de posities van het EVV (zoals recent nog het antwoord van het EVV op het rapport-Kok).

Binnen de vakbond groeit de overtuiging dat er meer dan één optie is als je Europees gaat. Eén mogelijkheid is het neoliberale kader te aanvaarden (...). Maar je kunt ook van binnen de EU uit dit beleid bekritisseren en krachtsverhoudingen opbouwen voor een ander standpunt. Dit gebeurde bijvoorbeeld wanneer de Belgische vakbonden het initiatief namen om een Europese oppositie op te bouwen tegen de Bolkestein-richtlijn.

Wat betreft de tweede kwestie: als je een Europese massabeweging wil

opbouwen, moet je je richten op de levensvoorwaarden van de werkende mensen in Europa. Hier botsen we op verschillende obstakels. Belangrijke lagen binnen de andersglobaliseringsbeweging (...) beschouwen de levensomstandigheden van de werkende mensen in de rijke landen van secundair belang. De vakbonden van hun kant komen vaak naar de beweging om hun eigen visie te verbreiden, zonder de sociale kwestie op de agenda te zetten.

Heel dikwijls denken andersglobalisten bij de sociale kwestie vooral aan de meest uitgebuite en onderdrukte lagen, niet aan de grote massa werkenden (de 'middenklasse'). (...) Als we die beperkingen niet overstijgen, zal de beweging louter een ethische beweging blijven die een appel doet aan de publieke opinie, zonder de krachtsverhoudingen met het neoliberalisme te veranderen.

Het gaat hier niet om eenvoudige kwesties. Er is dus een debat over nodig dat niet gereduceerd kan worden tot een discussie tussen zij die 'de oorlog onderschatten' en zij die 'de sociale kwestie onderschatten'.

Dit is dringend. We hebben immers een enorme achterstand op de neoliberale krachten die de EU aan het opbouwen zijn. Ik denk daarenboven dat het ESF zijn legitimiteit zal verliezen als er geen vooruitgang wordt geboekt rond deze kwestie. Velen beschouwen het ESF nu al als een steriele praatbarak. (...) Het neoliberalisme is een globale politieke kracht, en moet als zodanig bestreden worden. *Single issue*-campagnes overtuigen niet als ze niet verbonden zijn met een globaal politiek gevecht tegen het neoliberalisme van de EU. De mobilisatie op 19 maart zou een keerpunt kunnen zijn, als we erin slagen de werkende mensen te bereiken. Zij die enorme gevechten leverden tegen de neoliberale hervorming van de welvaartstaat in verschillende landen zouden ervan overtuigd moeten zijn dat de betoging van 19 maart hun strijd op Europees niveau tilt, om de strijd samen verder te zetten. ■

Het IPA (interprofessioneel akkoord) is dood, leve het IPA ! Nog maar nauwelijks begraven werd het al terug tot leven gewekt door de regering Verhofstadt. Ondanks het feit dat een meerderheid binnen het ABVV tegen dit IPA stemde en ook binnen het ACV belangrijke sectoren het akkoord afwezen, verroeren de vakbonden geen vin. Ook de onderhandelings over de eindeloopbaanproblematiek, de vergrijzing en de financiering van de sociale zekerheid kondigen zich dus aan onder een slecht gesternte.

DOOR ATAULFO RIERA

Barre tijden voor het sociaal overleg

Het IPA, dat slechts uiterst moeizaam bereikt werd door de syndicale en patronale onderhandelaars, was één van de slechtste IPA's uit de geschiedenis van het "Belgisch sociaal overleg". Dat blijkt reeds uit het eerste uitgangspunt dat in het document naar voor wordt geschoven: "Het bestaan van competitieve bedrijven is belangrijk voor onze welvaart en voor de creatie van nieuwe jobs...".

De indicatieve loonnorm van 4,5% betekent een quasi bevrozing van de lonen en is lager dan bij alle eerdere sociale akkoorden. Opvallend is dat die norm voortdurend daalt; ze bedroeg 6,4% voor het IPA van 2001-2002 en 5,4% voor het IPA van 2003-2004. Zo'n bevrozing van de lonen is wel erg zwaar om dragen voor de wereld van de arbeid, na 30 jaar soberheidspolitiek (denk aan het globaal plan van '95-'96) en na de herhaaldelijke "indexsprongen". Voor de uitkeringstrekkers is het helemaal een bittere pil: op twintig jaar tijd boeten ze 10% aan koopkracht in ten opzichte van de werknemers. En dat alles terwijl de ondernemingen hoge winsten laten optekenen en de patroons zichzelf nooit geziene vergoedingen uitbetalen. Zelfs de verhoging van het interprofessionele minimumloon mag ons niet in de war brengen: het gaat enkel om het netto- en niet om het bruto-inkomen, dat als basis dient voor de berekening van de uitkeringen en de pensioenen.

Het akkoord maakt bovendien de weg vrij voor een verdere flexibilisering van de arbeidsmarkt, met name door de uitbreiding van het aantal overuren (de limiet verschuift van 65 naar 130 uur per jaar). De regering zorgt er dan nog eens met het geld van de belastingbetaler voor dat deze

overuren fiks goedkoper worden voor de patroons. Welnu, als bedrijven het nodig vinden om het aantal overuren op te trekken, is dat omdat ze niet voldoende personeel in dienst hebben. Maar in plaats van nieuwe mensen aan te werven, kiezen de patroons er liever voor om de werknemers als citroenen nog wat meer uit te persen. Met zo'n loonnorm plus extra flexibiliteit, deels betaald door de overheid, beschouwt het patronaat dit akkoord als een 'overwinning'. Terecht. Alles bijeen haalt het patronaat immers haar slag thuis: de globale arbeidstijd verhogen, zonder een globale en overeenstemmende verhoging van de lonen.

Het was dus niet meer dan normaal dat een meerderheid van 52% binnen het ABVV dit IPA verwierp. 44% was voor en 4% onthield zich. Het neenkamp zou enkel maar groter zijn geweest, indien alle leden van de vakbond geconsulteerd waren geweest. ABVV-topman André Mordant heeft zo zijn eigen uitleg voor deze afwijzing: "Het gaat om een waarschuwingsschot dat de precieze inhoud van dit IPA overstijgt." Hij doet de afwijzing dus af als een emotionele reactie. Nochtans zijn de werknemers ook geen uilen. Ze beseffen maar al te goed dat dit IPA tegen hun belangen ingaat. Het ACV van haar kant keurde het IPA "zonder enthousiasme" goed met 74,8% van de stemmen, maar weigerde het akkoord te tekenen om het syndicale gemeenschappelijke front niet te breken. Daaraan dient toegevoegd dat de neen-stemmen binnen het ACV niet in kaart werden gebracht wanneer de centrale in haar geheel 'ja' stemde. Met andere woorden: die 74,8% geven een vertekend beeld van de werkelijke verhoudingen.

"ONVERANTWOORDELIJKE WALEN"

Zoals het in dit vaderland van het surrealisme, waar de sociale kwestie systematisch bedekt wordt door het "communautaire conflict", hoort, kreeg het ABVV onmiddellijk na haar afwijzing de volle laag vanuit de media en de politieke wereld. Met de "overantwoordelijke Walen" als kop van jut, eiste de Vlaamse minister voor werk onmiddellijk de federalisering van de collectieve arbeidsovereenkomsten en gingen er ook weer balonnetjes op voor de splitsing van de sociale zekerheid... Nochtans klopt die "communautaire verdeeldheid" tussen Vlaamse en Franstalige werknemers niet met de werkelijkheid: brede delen van de Vlaamse vakbonden stemden eveneens tegen het IPA (de BBTK, de Vlaams voedingscentrale, de Antwerpse Algemene Centrale, de meerderheid van de LBC...).

De regering heeft dus beslist om het IPA ondanks de afwijzing toch gewoon uit te voeren. Door het totale gebrek aan syndicale reactie hierop, kunnen de sociaal-democraten zich eens te meer opwerpen als de brandblussers. Het feit dat de regering dit IPA nu gewoon uitvoert, toont eens te meer aan dat de sociale kwestie in hoge mate een politieke kwestie is. De vraag naar een adequaat politiek verlengstuk voor de wereld van de arbeid is nog maar eens opgeworpen. De syndicale leidingen van hun kant kiezen weeral eens voor de strategie van de passiviteit in plaats van hun achterban te mobiliseren voor een heronderhandeling en een akkoord dat die naam waardig is. Als de vakbondsleidingen gewoon akkoorden aanvaarden, die eerder afgewezen werden door hun eigen achterban, kondigen er zich barre tijden aan voor de komende sociale onderhandelingen. Waartoe dient het sociaal overleg dan nog? ■

Op zondag 20 februari konden de Spanjaarden als eersten hun mening geven over het voorstel voor een Europese Grondwet. De ja-stemmen haalden het met 76,5 % maar niet minder dan 57 % van de mensen kwam niet opdagen. Rood had een interview met Esther Vivas, lid van *Revolta Global*, de Catalaanse tak van de Spaanse afdeling van de Vierde Internationale, *Espacio Alternativo*.
DOOR SÉBASTIEN BRULEZ, VANUIT BARCELONA

[Referendum over de Europese grondwet in Spanje]

Een “S|” in mineur...

Slechts 42,5 % van de stemgerechtigden kwamen opdagen. Sinds 1977 is de deelname aan een stemming nooit zo laag geweest in Spanje... Dat weerspiegelt duidelijk de grondige desinteresse van veel burgers voor dit Europa dat men hen wil opdringen. De ja-stemmen haalden het met 76,5 %, maar de 17,5 % neen-stemmen vertegenwoordigen toch twee miljoen mensen, zonder de 6 % blanco stemmen te rekenen. Dat is op zich niet zo'n slecht resultaat, zeker in een context waarin de grote partijen en syndicale federaties opriepen om 'ja' te stemmen en waarin de campagne voor een 'neen' gevoerd werd met de wind van voor.

WAT DENKEN JULLIE VAN DE HOUDING VAN DE MEDIA GEDURENDE DEZE CAMPAGNE ?

De pers liet het standpunt tegen de grondwet volledig links liggen. Over onze betogingen en mobilisaties was nauwelijks iets te horen of te zien, buiten enkele regeltjes in de ochtendkrant. Heel vaak werd de informatie, zoals het aantal deelnemers, fel verdraaid.

OOK DE STAAT VOERDE CAMPAGNE VOOR EEN 'JA', MET HET GELD VAN DE GEMEENSCHAP. KAN MEN ZEGGEN DAT DE BEVOLKING BETAALD HEEFT VOOR HAAR EIGEN MEDIATIEKE INTOXICATIE?

Het geld van de burgers werd inderdaad gebruikt voor een eenzijdige campagne, terwijl de campagne van de staat normaal neutraal en objectief zou moeten zijn. De slogan van de regering was: "*Los Primeros Con Europa*". De ERC (centrum-linkse nationalist, nvdr) en andere bewegingen dienden klacht in bij de *Junta Electoral Central* (dit is het verkiezingstribunaal, nvdr) omwille van deze illegale campagne. Ze kregen gedeeltelijk gelijk en de slogan moest ingetrokken worden. Desondanks bleef de regering propaganda voeren met bekende personen, acteurs of voetballers die de verdiensten van de Constitutie in de verf moesten zetten. Het was een werkelijk demagogische campagne gebaseerd op heel generalistische slogans. De regering heeft de burgers nooit uitgelegd wat de echte inhoud van de Grondwet is.

WAT ZIJN DE ARGUMENTEN DIE JULLIE NAAR VOOR BRENGEN TEGEN DE GRONDWET ?

Wij verzetten ons tegen deze constitutie omdat ze teveel

gewicht geeft aan de neoliberale politiek. Ze sluit Europa op in een militaristisch keurslijf, onderworpen aan de NAVO en aan de VS. Ze bevestigt ook de opbouw van fort Europa waar immigranten beschouwd worden als tweederangsburgers. Wat de sociale kwestie betreft, zien we een enorme achteruitgang op verschillende domeinen. De logica ervan zal onvermijdelijk leiden tot de privatisering van de openbare diensten, naar meer delokaliseringen. Daarenboven werd de Grondwet niet uitgewerkt volgens een democratisch constitutioneel proces. Er was geen enkel maatschappelijk debat.

WAT DENKEN JULLIE VAN HET 'KRITISCH JA' VAN DE SOCIAAL-DEMOCRATIE EN VAN BEPAALDE VAKBONDEN ?

Door haar vorm en de ideeën die ze inhoudt, laat de grondwet geen plaats voor een 'kritisch ja'. De bureaucratie van de grote vakbonden speelt zoals zo vaak het spel van de patronen mee door in te stemmen met het grondwettelijk verdrag. Opnieuw weigert ze de strijd voor de rechten van de arbeiders te voeren. Die positie van de syndicale bureaucraten wordt aan de basis zelf veel minder gedeeld. Als je binnen de optiek van het respect voor de arbeidsrechten blijft denken, is het onmogelijk voor een 'ja' te pleiten, hoe kritisch dit 'ja' ook is.

WERD DE CAMPAGNE VOOR EEN 'NEEN' OP EEN EENGE-MAAKTE WIJZE GEVOERD?

Het belangrijkste platform, waar wij deel van uitmaken, groepeerde EuiA (een linkse hergroepering waarin de vroegere communistische partij een belangrijke rol speelt, nvdr), ERC, naast talrijke sociale bewegingen, zoals feministische groepen, lokale platforms enzovoort. Ook de buitenparlementaire linkerszijde, linkse groepen die naar onafhankelijkheid streven, kleine vakbonden en bepaalde partijen die vertegenwoordigd zijn in het parlement maar zich tegen de grondwet hebben gekeerd, zoals IC-Verds (de Catalaanse groenen, nvdr) bijvoorbeeld. Daarnaast werd een andere campagne opgezet door de gematigde nationalist en de culturele sector. Attac deed een eigen campagne en de libertaire of anarchistische groepen pleitten voor onthouding.

Binnen het platform organiseerden we debatten, betogingen enzovoort. We hebben ook inspanningen gedaan om zoveel mogelijk lokale initiatieven voor een 'neen' te ondersteunen. In vergelijking met vroegere campagnes, heeft de linkerszijde een belangrijkere rol kunnen spelen. ■

De IOM (Internationale Organisatie voor migratie) werd gecreëerd in 1951 onder de naam 'intergouvernementeel comité voor de migraties in Europa (ICME). Die naam heeft een sinister verleden. Zijn voorganger, gecreëerd tijdens de conferentie van Evian in 1938, is er fajtjes in mislukt de joodse vluchtelingen in Europa te beschermen tegen wat hen te wachten stond.

DOOR ERIC MATRIGE

Internationale Organisatie voor migratie

Of... voor de strijd tegen migranten...

Van bij de aanvang werd deze organisatie opgevat als een tegenpool van de HCR (het hoog commissariaat van de vluchtelingen), die een jaar eerder was gecreëerd. Terwijl de HCR zijn activiteit baseert op humanitaire principes, zijn het vooral economische overwegingen die de motor zijn achter de ICME. Die laatste ontstond onafhankelijk van de UNO en werd gelanceerd door enkele westerse landen. In eerste instantie was ze bedoeld om vluchtelingen op te vangen uit die landen die het Warschaupact hadden ondertekend. In de jaren '80 werd de ICME hervormd en nam ze de naam IOM aan.

CORDON SANITAIRE

In 1989 krijgt de IOM opnieuw een nieuwe taakstelling. De Europese dimensie als zodanig wordt sterker benadrukt. De nieuwe taakstelling weerspiegelt nu meer de Europese strategieën op het vlak van migraties. Vooruitgeschoven posten worden opgezet aan de poorten van Europa om de migratiestromen te controleren. In de Centraal- en Oost-Europese landen en ook in Centraal Azië zet de IOM een cordon sanitaire (sic) op rond de Schengenlanden. Ook in emigratie- en transitlanden worden dergelijke onverbiddelijke controleposten geïnstalleerd.

Volgens haar statuten telt de IOM 93

lidstaten, naast de tientallen staten en internationale organisaties (UNO, IAO, IMF...) die het statuut van observator hebben en de organisatie financieren. Haar taak is de beweging van personen te reguleren. Als zelfverklaarde 'leidinggevende internationale organisatie voor migraties' situeert ze zichzelf in het verlengde van de globale beheersplannen die de economische en sociale voorwaarden van de globalisering moeten garanderen.

Het jaarbudget voor de administratieve taken van de IOM wordt op ongeveer 36 miljoen Zwitserse frank geschat. De administratie is gecentraliseerd in Genève. Daarnaast zijn er 19 coördinatiecentra (die voor Europa bevindt zich in Brussel) en meer dan 100 lokale bureaus.

Doorheen haar informatieprogramma over migratiestromen vormen de regionale bureaus even zovele vooruitgeschoven posten van een 'preventiesysteem tegen globale migraties'. Op die manier exporteert de IOM het Europees model voor de controle op migratiestromen naar de andere delen van de wereld.

De laatste jaren is de IOM een bijzonder complexe *transnational* geworden die niet enkel actief is op het vlak van de migratiepolitiek (de

voorbereiding en realisatie ervan) en van de verplaatsing van personen (t.t.z. meestal hun terugkeer). Ze komt ook tussen in de ontwapening na de oorlogen in Kosovo, Congo en Angola, of in de burgerlijke administratie in Kosovo. Ze voert de gedwongen medische controles uit op migranten alvorens zij de VS of Canada binnenkomen, ze beheert schadeloosstellingsfondsen van de niet-joodse slachtoffers van gedwongen arbeid onder het naziregime of nog faciliteert ze akkoorden voor de komst van seizoensarbeiders. De nieuwe Franse wet over de voorwaarden voor een verblijf van korte duur voor niet-EU burgers geeft aan de lokale administraties of aan de IOM de macht om controles uit te voeren. Maar het is vooral op de vaak niet-vrijwillige terugkeer van migranten dat de IOM zich concentreert. In 2000 werden bijvoorbeeld 75.000 mensen die het asielrecht geweigerd werden, over de Duitse grens gezet. De dekmantel van de vrijwillige terugkeer kan nauwelijks verhullen dat het hier simpelweg om uitzettingen gaat. Daartoe heeft de IOM akkoorden ondertekend met niet minder dan 80 luchtvaartmaatschappijen (Air-France, KLM, Lufthansa, ex-Sabena...).

DE IOM IN ALLE STATEN

Het eiland Nauru in de Stille Oceaan

is een goed voorbeeld van waar de IOM mee bezig is. Om te vermijden dat vluchtelingen uit Afghanistan, Iran en Irak haar territorium zouden betreden, nam de Australische regering haar toevlucht tot bijzonder 'vreedzame' oplossingen. De vluchtelingenboten worden in beslag genomen voor ze de kust bereiken terwijl de opvarenden vaak onder dwang naar het eiland van de republiek Nauru worden overgebracht. De IOM beheert er twee opvangkampen voor 1300 personen. Toegang tot het eiland is verboden voor journalisten, advocaten en voor Amnesty International. Onder de brandende zon worden de vluchtelingen voor onbepaalde duur opgesloten op een eiland dat vervuild en vernietigd is door de exploitatie van fosfaat. In geval van protest volgt isolatie. Een ander kamp dat wordt beheerd door de IOM bevindt zich op een militaire basis van het eiland Manus in Papoea-Nieuw Guinea.

In Kosovo speelt de IOM een compleet andere rol. In eerste instantie was ze actief binnen het programma voor de ontwapening van het UCK. Vervolgens werd ze belast met de terugkeer en herinstallatie van de vluchtelingen, eigenlijk haar traditionele functie. Tezelfdertijd werden in Kosovo talrijke IOM-bureaus geopend die als echte aanwervingsagentschappen functioneren. Vaak organiseren die bureaus de ophaal van vuilnis, vertaaldiensten of taken die verband houden met openbare administratie. In het naoorlogse vacuüm fungeert de IOM mee als substituuat van de staat.

De IOM speelt ook een centrale rol in de wijziging van de wetgeving van de nieuwe lidstaten van de EU voor alles wat betrekking heeft op de migratiepolitiek, de grenscontroles inbegrepen.

In Frankrijk is de IOM een geprivilegieerde partner van het IHESI, een instituut dat gespecialiseerd is in de binnenlandse veiligheid en sinds de jaren negentig als intellectuele vitrine functioneert voor het ministerie van binnenlandse zaken.

Dit koppel migratie-binnenlandse veiligheid zegt veel over de benadering van Frankrijk terzake... Frankrijk co-organiseerde bijvoorbeeld een Europees colloquium in april 2002 over de aanpak van niet-begeleide minderjarigen. De conclusie van het colloquium was duidelijk: meer repressie, meer opsluiting.

DE IOM EN DE MIGRATIE VAN VROUWEN

De documenten van de IOM over de mensenhandel en meer in het bijzonder over vrouwenhandel vormen een complexe mix. Enerzijds lezen we een eerlijke inschatting van het fenomeen wat betreft de verschrikking van ontvoeringen, de slechte behandeling en de slavenarbeid van vrouwen en kinderen. Anderzijds wordt dit gekoppeld aan een algemeen gevecht tegen elke vorm van immigratie.

In bepaalde landen van het voormalige oostblok worden bijvoorbeeld zogenaamde informatiecampagnes georganiseerd door de IOM. Daarbij poogt de IOM de vrouwen te tonen hoe migratie neerkomt op een waagstuk in het hol van de leeuw. De bedoeling is psychologische drempels op te werpen tegen migratie om de kandidaat-migranten des te gemakkelijker op andere gedachten te brengen. Uiteraard is het niet zo dat de meerderheid van de migrantes voorbeschikt zijn om in de seksindustrie te eindigen, ook al is dit fenomeen heel reëel. Vele studies toonden aan dat vrouwen veel meer van migratie verwachten: ze willen vooral ontsnappen aan de vervolgelingen, het geweld en de economische discriminatie van de patriarchale structuren waarvan ze het slachtoffer zijn. Sinds de wereldvrouwendagen die door de UNO in Peking werden georganiseerd, ontstond er een hele retoriek over de specifieke migratiestromen van vrouwen. Om de controle en de restrictie daarvan te rechtvaardigen, instrumentaliseert de IOM de strijd tegen het patriarchaat en het feminisme.

DE IOM BESCHULDIGD DOOR HUMANITAIRE ORGANISATIES

Met een opmerkelijke unanimiteit hebben Amnesty International en Human Rights Watch zich tegen de praktijken en het beleid van de IOM gekeerd. Daarmee volgen ze de motie die gestemd werd door de conferentie van de HCR in juni 2001. "Als organisaties die zich engageren

voor de promotie en de bescherming van de mensenrechten, zijn we naar deze ontmoeting gekomen om onze bezorgdheid te uiten over de impact op de mensenrechten van bepaalde operaties van de IOM. Meer in het bijzonder schaadt de IOM in bepaalde gevallen de fundamentele mensenrechten van migranten, vluchtelingen en asielzoekers, vooral wat betreft het recht om niet willekeurig vastgehouden te worden en het fundamentele recht asiel aan te vragen".

Ze voegen eraan toe: "we zijn er ons van bewust dat de IOM een steeds belangrijker rol speelt in de opvang, de hulp en de terugkeer van migranten, maar ook van asielzoekers en vluchtelingen. Gegeven dat de IOM geen beschermingsmandaat heeft voor zijn werk met vluchtelingen en verplaatste personen, raden AI en HRW de IOM aan zich ervan te onthouden een eersteplansrol te spelen in situaties die

logischerwijze vallen onder de mandaten van andere internationale organisaties zoals de HCR".

Vele NGO's beklagen zich over het feit dat de IOM niets effectief doet met de mensen die teruggekeerd zijn naar hun land van oorsprong. AI en HRW willen dat de IOM zich niet ten dienste stelt van staten die weinig bezorgd zijn om de mensenrechten. Ze onderschrijven daarmee de mening van velen die de eis naar voor brengen voor meer controle op de activiteiten van de IOM en die een verandering van haar aanpak willen. ■

SERHILDAN

[Met de PKK-guerrilla
in de bergen van Koerdistan]

De Koerden in Diyarbakir, de hoofdstad van Turks Koerdistan, hebben het vandaag iets beter dan vroeger. De militaire noodtoestand is opgeheven en de wurggreep van de politie op de bevolking is wat afgenomen. Koerdische muziek en sommige boeken in het Koerdisch worden nu vrij verkocht. Maar deze democratische opening blijft zeer kwetsbaar. GUN TV, een plaatselijke Koerdische TV, kreeg onlangs een maand uitzendverbod opgelegd omdat een politicus in het Koerdisch tijdens een live-uitzending had gezegd dat "Turkije de Koerdische taal en identiteit moet erkennen". In een privé-schooltje in Diyarbakir wordt de Koerdische taal onderwezen. De leerlingen moeten ouder zijn dan 12 jaar. In het officiële onderwijs blijft Koerdisch verboden. De gouverneur heeft klacht ingediend tegen het opschrift aan de muur: DILI betekent TAAL en hij wil dit vervangen zien omdat het Koerdisch geen taal zou zijn maar een dialect.

Een reportage van Chris
Den Hond, november
2004 in het Qandil-
gebergte.

Ondanks de vele beperkingen is de grote meerderheid van de Koerden hier toch sterk voor een Turks lidmaatschap van de Europese Unie. Ze hopen daarmee dat de lichte dooi van vandaag ooit de lente van Diyarbakir wordt. Maar eer het zover is moet er een echte oplossing komen voor de Koerdische kwestie en dat kan maar als rekening gehouden wordt met de guerrilla van de PKK, vandaag Kongra Gel. Om te weten wat die guerrilla juist wil, trekken we de Turks-Iraakse grens over. Het landschap ruikt naar petroleum en we passeren verschillende controleposten van de Iraaks-Koerdische PDK en de PUK. Tot we uiteindelijk aankomen in een PKK-guerrilla-kamp in Qandil, de natuurlijke grens tussen Irak en Iran. Hier krijgen dagelijks duizenden mannen en vrouwen een militaire training. Ze worden door de USA en de Europese Unie beschouwd als gevaarlijke terroristen. Hier zit de Koerdische guerrilla, die al meer dan 20 jaar het Turkse leger uitdaagt, het tweede grootste leger van de NAVO. Vele van deze jonge mensen zijn nieuw, zonder ervaring, maar vastbesloten om het vaderland te bevrijden. Anderen, amper 25 jaar oud, zijn al meer dan 10 jaar lid van de Arbeiderspartij van Koerdistan, de PKK. Ruken is de vrouwelijke commandante van het kamp. Haar blik staat minder vrolijk dan die van de nieuwe recruten. Ze heeft al veel meegemaakt. De meeste van haar vriendinnen zijn dood.

RUKEN: We zien niet in waarom ze ons

terroristen noemen. We zijn ook geen minderheid. Er zijn 40 miljoen Koerden. Ze geven ons zelfs niet onze meest elementaire rechten zoals het recht op onze moedertaal en onze cultuur. Als de mensen een normaal leven zouden kunnen leiden, dan konden we zeggen dat de guerrilla niet meer nodig is. Wij zijn niet verliefd op de guerrilla. Die is nodig voor een bepaalde periode. Zolang onze bevolking haar legitieme rechten niet krijgt, zal de guerrilla daarvoor vechten. Men spreekt over hervormingen, maar dat betekent een half uur TV-uitzending in het Koerdisch en dat op de officiële Turkse TRT. Men spreekt over lessen in de moedertaal, maar dat is veel te onbeduidend om een echte hervorming te heten.

Ik heb aan veel militaire operaties deelgenomen. Ik ben vaak geconfronteerd geworden met de vijand. Zowat 100 van mijn kameraden zijn omgekomen in mijn nabije omgeving. Wat ik het moeilijkste vind om mee te leven is als ze met de lijken speelden. Ze gooiden zich op de lijken, vooral op de vrouwen. Ze hakten ze in kleine stukken, sneden de oren af en staken de ogen uit. Dat is nog altijd heel moeilijk voor mij. Ze deden dat met veel guerrillero's: ze hakten de voeten en de handen af. Als je iemand gedood hebt, waarom moet je dan nog de oren, ogen, voeten en handen afkappen? De meeste speciale commando's gebruiken drugs. Ze hebben geen menselijke gevoelens meer. Als iemand in hun handen valt, wordt die persoon doodgefolterd. Ik heb dat met

mijn eigen ogen gezien. Ik hoorde het geschreeuw. Dikwijls passeerde een patrouille van het Turkse leger heel kort langs ons, maar we wilden niet dat er een confrontatie was. We maakten geen geluid. Het gebeurde dikwijls dat zij ons ook zagen, maar ook zij deden alsof ze ons niet zagen. Ze passeerden net langs ons. Dat is dikwijls gebeurd.

SIDAR, KAMPCOMMANDANT: "Wat ze de criteria van Kopenhagen noemen of democratische hervormingen in Turkije, dat is voor mij een metertje in een hele kilometer. De stappen die ze zetten om de Koerdische kwestie op te lossen, zijn heel kleine stappen. Ze moeten nog honderden meters afleggen. Er zijn nu nog altijd veel militaire operaties, de wil om ons uit te roeien is nog altijd dezelfde. We hebben al dikwijls bewezen dat de guerrilla niet kan vernietigd worden. Wij zijn sterk verweven met het volk. Als ze de guerrilla willen uitroeien, dan moeten ze het volk elimineren. En dat, dat is onmogelijk."

Het vertrek uit het guerrillakamp is ontroerend. We hebben twee dagen en nachten doorgebracht met de kameraden. Op de grond slapen is hard, maar daar wen je snel aan. We hebben vrienden gemaakt en het is moeilijk hen hier achter te laten. Maar we hebben nog een laatste afspraak met de politiek-militaire leiding van de PKK-guerrilla. Ze wil haar woordje meespreken in het debat over de Turkse toetreding tot de Europese Unie. De politieke situatie is heel ingewikkeld en er wordt veel gediscussieerd over de beste tactiek voor deze periode.

Duran Kalkan, één van de oprichters van de PKK, herinnert eraan dat de guerrilla bijgedragen heeft tot een positieve sfeer door de afkondiging van een staakt-het-vuren de afgelopen zes jaar. Hij geeft toe dat de Turkse staat, in haar lange mars naar de Europese Unie, enkele wetten heeft herzien, maar Turkije blijft het bestaan van de Koerdische identiteit ontkennen. Voor Duran Kalkan is het niet de guerrilla die echte hervormingen in de weg staat, wel de achterlijke mentaliteit van de Turkse staat. Murat Karayilan vindt het heel tegenstrijdig dat Leyla Zana en de Koerdische politieke partij HADEP, nu DEHAP, aanvaard worden door Europa als bemiddelaars, maar dat ze de groep die hen heeft gecreëerd en ondersteund, namelijk de PKK, op de Europese lijst zet van terroristische organisaties. Murat Karayilan legt ons uit dat ze alle nodige inspanningen willen leveren om het democratiseringsproces in Turkije te stimuleren. Ze vragen ook dat Europa ondubbelzinnig helpt om de Koerdische kwestie aan te pakken en op te lossen in plaats van een deel van de Koerdische beweging te criminaliseren. Zolang het Koerdische volk haar rechten niet verkregen heeft, zal de guerrilla aan haar zijde blijven strijden. ■

PKK: een korte historiek...

De PKK wordt opgericht in 1978 en onderscheidt zich in het begin niet van de vele tientallen extreem-linkse groepjes in Turkije en in Koerdistan. In 1980 pleegt het Turkse leger een staatsgreep. Duizenden militanten worden de gevangenis ingegoooid, gefolterd of koudweg afgemaakt. In Turks Koerdistan bestaat geen ruimte meer om politieke activiteiten te ontwikkelen. De PKK-leiding knoopt in Syrië nauwe banden aan met de Palestijnse vrijheidsstrijders. Na 1984 worden de confrontaties tussen de Koerdische guerrillero's en het Turkse leger intens. Guerrilla-groepen

vallen kleine militaire basissen aan. In die periode verwerft de PKK een massa-aanhang. Veel Koerden voelen voor de eerste keer dat een Koerdische organisatie het voor hen opneemt. De guerrilla controleert zelfs een aantal grote steden. Het leger begint dorpen af te branden, 4000 in totaal. Prominente Koerden worden vermoord door speciale commando's.

In het begin van de jaren '90 krijgt Turkije van de USA en Israël hoogtechnologische militaire steun. Een militaire overwinning van de PKK op het Turkse leger wordt wel heel moeilijk. In 1993 kondigt de PKK haar eerste staakt-het-vuren af. In 1995 zetten de Koerden hun eigen satelliettelevisie op, MED TV, in Denderleeuw. De strijd van de Koerden wordt ook een media-oorlog. In 1998 kondigt Abdullah Öcalan een tweede staakt-het-vuren af. Daarna zet Syrië hem buiten, onder druk van Turkije dat het wapen van het water uitspeelt. Alle Europese staten zijn te laf om Öcalan op te vangen. Hij wordt uiteindelijk gekidnapt in Kenya en overgebracht naar een Turkse gevangenis. Alle Koerden, of ze nu pro of anti-PKK zijn, voelen de kidnapping aan als een slag in hun gezicht. Sindsdien heeft de guerrilla zich teruggetrokken uit Turks Koerdistan, zonder zich te ontwapenen of te ontbinden. De guerrilla eist nu dat Turkije nationale en culturele rechten toekent aan de Koerdische bevolking. ■

CONFIDENTIES in Brazilië

Links in Brazilië benard en verward

DOOR DAVID DESSERS

Met een reis van bijna twintig uur in de benen komen we dan eindelijk aan op de luchthaven van Porto Alegre. Hier zullen we twee weken verblijven bij Marizia en Valerio, twee militanten van Democracia Socialista, de zusterorganisatie van de SAP die deel uitmaakt van de grote arbeiderspartij PT. Ook Rood-columnist en Herzeelse schaduwburgemeester "Felipé Debo" en "Fabrizio", mijn collega van het Sociaal Forum van België vinden onderdak op hetzelfde adres. Marizia komt ons oppikken op de luchthaven en brengt ons naar de kleinere gemeente Eldorado do Sul. De vijftien kilometer tussen Porto Alegre en onze tijdelijke woonplaats drukken ons meteen met de neus op de lokale sociale realiteit: links en rechts van de weg kijken we uit op de uitgestrekte sloppenwijken die de stad omringen. Best wel schokkend voor een jongen uit Zuid-Limburg.

Minder dan twintig jaar geleden nog maar verdween in dit land de militaire dictatuur, na een periode van hevige stakingen en strijd. Het militaire bewind had 21 jaar kunnen standhouden, met alle gevolgen van dien: doodseskaders, martelingen, politieke gevangenen, repressie etc. Enkele hoofdrolspelers van de strijd tegen die militaire dictatuur maken vandaag deel uit van de federale regering van Brazilië. Figuren als

president Inacio "Lula" da Silva of Olivio Dutra blijven over een halve-godenstatus beschikken omwille van de strijd die ze toen geleverd hebben. Het verhaal van hun partij, de PT, leest al evenzeer als een trein. In 1980 zag de partij het daglicht, nog onder het militair bewind. Op nog geen twintig jaar werd de partij uitgebouwd tot een massale arbeiderspartij, steunend op de grote sociale bewegingen van het land: de arbeidersbeweging, de beweging van de landloze boeren, de bewegingen van mensen zonder dak boven het hoofd etc. Minder dan 25 jaar na de oprichting wordt de historische stakingsleider Lula da Silva beëdigd als president van Brazilië. Ook dat betekende een kleine culturele revolutie voor het land: Lula werd de eerste arbeider in Zuid-Amerika die het tot president wist te schoppen. En ondanks alle kritieken die je vandaag kan horen, blijven de werkende mensen daar heel omzichtig mee omspringen, want "hij is één van ons..."

Churascu noemen ze het het. Een soort van Braziliaanse barbecue; varkensribben en méér van dat fraais op spiezen in een vuuroven. Valerio is er een groot liefhebber van en de omvang van zijn buik doet vermoeden dat hij niet aan zijn eerste boutje toe is. Wat later staan de spiezen verti-

caal in houten blokken op tafel. De maaltijd maar ook de discussie kan beginnen. We willen alles weten: wat denkt Valerio van de regering Lula? Welke rol speelt Democracia Socialista binnen de PT? Waarom behoudt Democracia Socialista haar minister, Miguel Rosetto, binnen de regering Lula, terwijl de sleutelposities van die regering bezet worden door liberale ministers? Wat te denken van de nieuwe linkse partij Psol, de partij voor socialisme en vrijheid, die werd opgericht door vier PT-parlementsleden die uitgesloten werden uit de partij omdat ze weigerden een pensioenhervorming van de regering mee goed te keuren. Bij de vier hoorde ook Helena Heloísa, lid van Democracia Socialista en nu voorzitter van de nieuwe partij. Een hele reeks vragen waarop we slechts mondjesmaat het antwoord zouden krijgen. En dan nog.

Eén zaak wordt snel duidelijk. De militanten van Democracia Socialista zitten in Porto Alegre met een behoorlijke kater. Die houden ze over aan de laatste gemeenteraadsverkiezingen van enkele maanden geleden. Voor het eerst sinds vijftien jaar greep de PT naast de macht in de Zuid-Braziliaanse stad. De partij blijft wel de grootste fractie in de

gemeenteraad behouden. Onze kameraad en PT-kandidaat burgemeester Raul Pont haalde tijdens de eerste ronde van de burgemeesterverkiezingen nog de meeste stemmen achter zijn naam. In de tweede ronde kon de rechtse kandidaat Fogaça echter winnen, doordat alle andere partijen blok vormden tegen de links Pont.

In 1989 was Porto Alegre de allereerste grote stad van Brazilië waar de PT de burgemeesterverkiezingen won en het beleid kon bepalen. Zo kort na de val van de dictatuur was dit een historische gebeurtenis voor links. Radicaal linkse tendensen als Democracia Socialista staan er sterk en bepalen er mee de koers van de PT en dus ook van het stadsbestuur. Het linkse bestuur slaagt erin om via een radicaal democratisch radensysteem de bevolking bindende inspraak te geven in de kern van het beleid: de begroting en de investeringen. Uiteraard komen daardoor de sociale noden bovenaan de politieke agenda te staan. De levensverwachting ligt in Porto Alegre inmiddels bijna tien jaar hoger dan in de rest van Brazilië. De sloppenwijken zijn er natuurlijk nog steeds. Door de plattelandsvlucht kennen de Braziliaanse steden een enorme bevolkingsaanwas. En de nieuwkomers komen haast zonder uitzondering in de sloppenwijken terecht. In die context is het zeker niet niks dat het PT-bestuur van Porto Alegre erin slaagde om het percentage van de bevolking dat in sloppenwijken woont te stabiliseren op ongeveer 20% (van de inmiddels anderhalf miljoen inwoners). In São Paulo woont bijvoorbeeld 40% van de 20 miljoen inwoners in sloppenwijken. Het linkse bestuur wist de stad op de wereldkaart te plaatsen, niet enkel door de participatieve democratie maar ook als gaststad van het Wereld Sociaal Forum. De verkiezingsnederlaag van 2004 betekent het einde van een tijdperk. Op een avond zijn

we te gast bij Helena Bonuma, vroeger gemeenteraadslid van Porto Alegre en haar partner Luciano Brunet, één van de architecten van de participatieve democratie. Beiden zijn lid van Democracia Socialista. De Belgen sluiten zich op in de keuken en bereiden er 'Vol au vent'... Was ik dan geen vegetariër? In het zomerse Brazilië valt er weinig van te merken. Na een beker Caiperina komt het gesprek op gang. We hebben het over Raul Pont, die eerder op de dag op het WSF deelnam aan een panelgesprek over de regering Lula. Die regering Lula is er slechts kunnen komen, zei hij, in akkoord met de nationale burgerij en de instellingen van het kapitalisme. Ze verbindt er zich toe om netjes de schulden terug te betalen en werkt dus binnen een budgettair keurslijf dat opgelegd wordt door het IMF. Binnen die politieke marge stelt de regering Lula toch drie duidelijke taken voorop. 1) De honger bestrijden via programma's rond voedselbedeling voor de armsten. 2) De corruptie bannen uit het staatsapparaat. Geen overbodige luxe in een land waar in de jaren negentig na een onderzoek bleek dat tot 40% van het federaal werkingsbudget opging aan corruptie. 3) De repressie bestrijden. Ook dit laatste maakt een verschil voor de miljoenen mensen in Brazilië zonder grond of zonder dak die aan illegale bezettingen doen. De echte "serieuze" ministerposten (economie, financiën, landbouw) moest Lula echter overlaten aan "betrouwbare" figuren van liberale stempel.

Echte herverdeling komt er dus niet aan te pas. En daarom tracht Lula dan maar binnen de arbeidersklasse te

herverdelen. Je neemt bij de wat meer begoede werknemers (zoals de ambtenaren) om geld te vinden voor sociale programma's. Wel vaker horen we linkse mensen de regering Lula verdedigen als een soort van compromisregering, trouw aan het kapitaal, maar toch ook ten dienste van (het armste deel van) de arbeidersklasse. Als marxist gaat er dan bij mij een alarmlichtje branden. Luciano zucht en blaast. Hij vertelt dat het voor Lula ook stilaan zijn laatste kans werd om president te

worden van Brazilië, na lange jaren van presidentiële kiescampagnes. Hij was dus hoe dan ook tot heel veel compromissen bereid om die macht te krijgen. Bovendien, stelt Luciano, is Lula op een aantal punten gewoon overtuigd geraakt van de neoliberale uitgangspunten. Hij investeert bijvoorbeeld méér geld in private universiteiten dan in de publieke omdat hij écht denkt dat die efficiënter werken...

Het gesprek wordt wat moeilijker als we beginnen over de positie van Miguel Rosetto, minister van landhervorming en lid van de Vierde Internationale. Kort gesteld komt het er volgens Luciano en Helena op aan om op zo'n manier aan politiek te doen dat je de band met de massa van de werkende mensen niet verliest. Democracia Socialista heeft de PT mee opgericht en uitgebouwd,

gedurende die 25 jaar. Vandaag organiseert de tendens enkele duizenden PT-militanten en staat ze

Porto Alegre

sterk in enkele bastions. Na de overwinning van Lula in 2003 besloten alle belangrijke linkse tendensen om een minister af te vaardigen in de regering. De basis zou gewoonweg niet begrepen hebben waarom wij plots aan de kant zouden gaan staan, zegt Luciano, en we zouden ons in dat geval helemaal geïsoleerd hebben. De centrale vraag is dan ook of de Brazilianen vandaag klaar zijn voor een breuk met de regering of met de PT.

Helena meent dat het er vandaag op aankomt om met enkele linkse ministers uit regering gezamenlijk afwijkende standpunten in te nemen en gemeenschappelijke verklaringen op te stellen over de noodzaak van een koerswijziging. Als je dan breekt met Lula kan je breken met verschillende ministers samen, voor het oog van de basis en op een manier waarop die basis ook begrijpt waarom. Opnieuw knippert er een alarmlichtje in mijn hoofd. Staat de geschiedenis niet bol van voorbeelden van antikapitalisten die na machtsdeelname in het kader van een kapitalistische staat net helemaal opgezogen werden door die staat? Mijn reisgenoot "Felipe Debo" heeft het er allemaal minder moeilijk mee...

Als Miguel Rosetto vandaag echter overweegt om af te treden als minister van landhervorming, staat onmiddellijk de MST (Beweging van landloze boeren die honderdduizenden families organiseert in 'illegale' landbezettingen) aan zijn deur met de vraag om toch maar op post te blijven. Ook dat is een realiteit.

Deze gesprekken spelen zich natuurlijk af in het kader van het Wereld Sociaal Forum. In de zinderende Braziliaanse hitte nemen 150.000 andersglobalisten deel aan de vijfde editie van dit Forum. Heel de Latijns-Amerikaanse radicale linkerzijde is op het appèl. Maoïsten proberen ons met afzichtelijke graffiti te overtuigen dat het imperialisme slechts een papieren tijger is. Voorts komen we in de manifestaties tijdens het forum de PSTU tegen, de morenistische variant van het trotskisme, die kennelijk in Brazilië behoorlijk wat militanten kent. De PSTU profileert zich als een typische klein-linkse partij en werpt zich op als een alternatief voor "de verrader Lula". Toch komen ze in de peilingen niet verder dan de nul komma zoveel score. Valerio vreest dat de nieuw opgerichte partij Psol hetzelfde lot zal beschoren zijn. Er is nu reeds sprake van toenemende spanningen tussen Psol en PSTU, die zich beide zien als hét alternatief voor de PT. De vraag is echter of het vandaag mogelijk is om op basis van de reële ontevredenheid over delen van het beleid van de regering een politiek alternatief uit de grond te stampen.

In de buurt van de politieke stands lopen we Henrique tegen het lijf. Hij is een militant van de Psol. Zijn verhaal zit logisch in elkaar. De regering Lula voert een politiek die wat betreft de economische *fond* weinig verschilt van die van zijn voorganger Cardoso.

Binnen dat neoliberale keurslijf kan je geen politiek voeren ten gunste van de arbeidersklasse, stelt hij. De regering Lula heeft nu reeds drie belangrijke neoliberale hervormingen doorgevoerd: de pensioenhervorming, de hervorming van de universiteiten en een hervorming die te maken heeft met de vakbonden. Wat dat laatste betreft, komt het erop neer dat de nationale syndicale structuren een stuk méér macht krijgen, waardoor het overleg aan de top 'onder vrienden' kan beklonken worden. Vier parlementairen kregen het niet over hun linkse hart om in naam van de interne democratie deze hervormingen mee goed te keuren. Een uitsluiting volgde. En dus richtten ze een nieuwe partij op, de Psol, die nu probeert om het ongenoegen over de regering, links te kanaliseren.

Politiek gezien klopt het als een bus. De centrale vraag blijft echter of de Braziliaanse arbeidersklasse zomaar bereid is om tegen "haar" historische partij in te gaan, zo kort na het aan de macht komen van Lula, zo kort na de periode van rechts bestuur in Brazilië, zo relatief kort na de val van de militaire dictatuur. De PT is niet zomaar de Braziliaanse variant van de Europese sociaal-democratie. Hier kan je wel beweren dat de sociaal-democratie in grote mate een electorale machine is geworden, met weinig intern politiek leven. In Brazilië blijft dat voorlopig wel even anders. De PT is dé arbeiderspartij, die overigens geen lid is van de socialistische internationale,

Protest tegen Fogaça, de nieuwe burgemeester van Porto Alegre, die een duizendtal krotbewoners uit hun huizen zette.

waarbinnen tal van stromingen, waaronder heel wat marxistische en antikapitalistische stromingen actief zijn. De partij is niet enkel op een bureaucratische maar ook op een organische wijze verbonden met de

kijken we uit naar de reactie van de zaal. Zal ook hij de volle lading krijgen, als politieke verantwoordelijke? De sfeer slaat plots volledig om en een ruime meerderheid van de aanwezigen juicht Dutra toe. We snappen

grote sociale bewegingen die het land rijk is. Velen vragen zich daarom af of het project van de Psol wel levensvatbaar is. De voorstanders dragen aan dat de partij in enkele regio's 3 tot 5 procent van de stemmen haalt in de peilingen. En elke dag sluiten nieuwe leden aan...

Op een terrasje in de zon komen we onverwachts een vroegere voorzitter van de Leuvense VZW Los Buenos tegen. We besluiten dat hij onze fanfare van honger en dorst mag vervoegen en samen trekken we naar het immense sportcomplex van de stad, waar niemand minder dan de Venezolaanse president Hugo Chavez zijn opwachting zal maken. Chavez, die niet alleen Trotski citeert tijdens zijn onvergetelijke toespraak maar ook stelt dat we voor de keuze tussen kapitalisme en socialisme staan, wordt voorafgegaan door een reeks Braziliaanse sprekers. Ondermeer de voorzitter van de vakbond CUT neemt het woord. Hij wordt uitgeroemd door zowat 90% van de 20.000 aanwezigen. De man had geweigerd de stakingen van de ambtenaren tegen de pensioenhervorming te erkennen, uit loyaleiteit aan Lula, en heeft het daardoor overduidelijk verkorven bij grote delen van het - uiteraard erg gepolitiseerde - publiek. Na hem is het de beurt aan Olivio Dutra, linkse frontman van de PT en momenteel minister van steden in de regering Lula. Met spanning

er even niets meer van. Kennelijk dringt het tot het publiek door dat Dutra een linkse koers voor de regering voorstaat. Een zoveelste illustratie van de contradicties die momenteel zo tekenend zijn voor de Braziliaanse linkerszijde.

Pas terug in België lees ik een artikel over Louizinne Lins, die als militante van Democracia Socialista verkozen werd tot PT-burgemeester van de Noord-oostelijke stad Fortaleza. Ze werd als kandidaat naar voor geschoven door de basis van de PT. In de eerste ronde moest ze het echter opnemen tegen een kandidaat van de PCdoB, die, straf genoeg, de steun kreeg van de nationale PT-leiding. Lula steunde dus niet de eigen PT-kandidaat, die hij als te links beschouwt. En toch werd Louizinne verkozen in een stad die twee miljoen inwoners telt... Een knappe stunt, die ook aantoont dat het voor de linkerszijde van de PT mogelijk blijft om tegen de leiding in te gaan en een linkse koerswijziging te bepleiten. Ik trek voor mezelf een hoogst persoonlijk besluit: mocht ik Braziliaan zijn - een gedachte die me niet tegen de borst stuit - zou ik blijven militeren binnen de PT en mee de basis organiseren voor een radicale, linkse koerswijziging. Alleen lijkt me dat niet simpel als tegelijkertijd een vertegenwoordiger van mijn stroming zou deel uitmaken van de regering... ■

■ ELECTORAAL SUCCES VOOR RADICAAL-LINKS IN DENEMARKEN.

Tijdens de verkiezingen in Denemarken op 8 februari haalde de Red Green Alliance (RGA, Enhedlisten) met 3,4 % haar beste score sinds haar oprichting enkele jaren geleden. Die 3,4 % zijn goed voor 6 verkozenen, 2 meer dan tijdens de vorige legislatuur. De RGA is het resultaat van een geslaagde herschikking ter linkerzijde, waarin de Deense afdeling van de Vierde Internationale, de SAP, een belangrijke rol speelde. Onder andere Jørgen Arbo-Bæhr, sinds 1978 lid van de SAP, werd verkozen. Tijdens de campagne vroegen meer dan 800 mensen om lid te worden van de RGA.

■ PORTUGEES LINKS BLOK GAAT VAN 3 NAAR 8 VERKOZENEN

In Portugal vonden op 20 februari verkiezingen plaats. Het Links Blok (Bloco de Esquerda) realiseerde een echte doorbraak, met een verdubbeling van zijn stemmenpercentage en bijna verdrievoudiging van het aantal verkozenen. Het Links Blok ontstond enkele jaren geleden uit een proces van linkse herschikking. De PSR, de Portugese afdeling van de Vierde Internationale, speelt een sleutelrol in de opbouw van het Links Blok. De voorman van de PSR, Francisco Louça (foto), werd opnieuw verkozen.

Het haalde zelfs het vrt-journaal, in Duitsland heeft men de fundamenteën gelegd voor een nieuwe partij links van de sociaal-democratische SPD van rijkskanselier Schröder. Zijn politiek van sociale afbraak, de zogenaamde "pijnlijke, maar noodzakelijke hervormingen", leidde tot een heropleving van de sociale strijd in Duitsland en de creatie van een bredere basis voor een nieuwe linkse partij.

DOOR FRÉDÉRIC LEHEMBRE

Het begin van een **ALTERNATIEF** voor Schröder

Het jaar 2004 bracht het begin van een verandering in het politieke landschap, het begin van een splitsing in de sociaal-democratie en in het vakbondsapparaat. Niet alleen braken heel wat vakbondsmilitanten met de SPD, ze begonnen ook aan de bouw van een alternatief. In Duitsland heb je links van de groenen en sociaal-democraten eveneens nog de PDS, maar die is toch geen volwaardig alternatief voor de ex-leden van de SPD. Enerzijds omdat de PDS zelf verantwoordelijk wordt geacht voor het neoliberal beleid op regionaal niveau, waar de partij coalities aanging met de SPD, en anderzijds omdat de PDS nooit is doorgebroken in het westen van het land. Twee initiatieven zagen het daglicht in het begin van 2004, "Wahlalternative 2006" en het "Initiative Arbeit und soziale Gerechtigkeit". Beiden ontsproten uit breuken van vakbondsmilitanten met de SPD aangevuld met anderen. In juni 2004 kwamen de twee initiatieven bijeen om zich samen te voegen tot "Wahlalternative Arbeit & soziale Gerechtigkeit" (WAsG). Daarmee was het proces gestart om te komen tot een nieuwe partij. Een eerste publieke meeting in Berlijn liet duidelijk blijken uit welk publiek WAsG put. Voornamelijk mensen uit de vakbonden, maar ook een minderheid van mensen die de PDS en de Groenen de rug toekeerden, naast militanten van de Duitse antikapitalistische linkerzijde, o.a. van SAV, Linksruck en de ISL. Jonge mensen actief in het andersglobalistisch milieu blijven daarentegen (nog) een minderheid.

Centraal blijft het debat welk politiek alternatief naar voren moet worden geschoven tegen Schröder. Daarnaast woedt een debat over de interne democratie en structurering van de organisatie. Op dit moment heeft WAsG welgeteld 7000 leden. Relatief weinig dus voor een land als Duitsland, maar wel een voldoende basis om een nieuwe partij uit te bouwen. Sommige peilingen gaven WAsG in de zomermaanden een score tussen de 4 en de 11 procent van de stemmen. Bemoedigend voor de leden, gezien op dat moment nog maar sprake was van een beweging naar een nieuwe partij en de WAsG nog niet bekend was bij het brede publiek. Ook al hechten we niet te veel belang aan opiniepeilingen toch laten ze blijken dat een nieuwe partij met een zekere dynamiek wel degelijk in staat is electoraal mee te spelen.

De sterkste regionale sectie van WAsG bevindt zich in Noordrijn-Westfalen, met ongeveer 1300 leden. Vooral in

Keulen, Bonn en Dusseldorf speelt de radicale linkerzijde een belangrijke rol en verwierven ze er leidinggevende posities binnen de organisatie. In deze deelstaat vindt een zeer specifiek debat plaats. Moet er deelgenomen worden aan de deelstaatverkiezingen van mei 2005? Een meerderheid van de leiding argumenteerde van niet aangezien zo de weg open zou zijn voor een rechtse regering onder leiding van de CDU. Maar het waren de radicale linkse krachten die protesteerden tegen die positie en de noodzaak aanvoelden om wel aan de verkiezingen deel te nemen. De WAsG zou aan het grote publiek duidelijk moeten maken geen regering te steunen die een neoliberal beleid neerpoot, stelden ze. Ten derde argumenteerden ze dat de WAsG zich moet opbouwen doorheen algemenere campagnes en zich niet mag beperken tot verkiezingen. Een algemene ledenvergadering besliste daarbij tegen de verwachtingen van de leiding in dat er toch deelgenomen zal worden aan de verkiezingen. Heel veel leden trokken deze conclusie toen in de deelstaten Brandenburg en Saksen-Anhalt de afwezigheid van WAsG in het voordeel speelde van extreemrechts.

Op 22 januari 2005 zou de WAsG beslissen of ze al dan niet zou overgaan tot de vorming van een partij. Meer dan 96% van de leden stemde hiermee in. Een voorlopig programma en statuten werden aangenomen. In maart 2005 volgt een groot programmatorisch congres. Nog wat later zal de partij dan officieel boven de doopvont worden gehouden in een groot stichtingscongres. Alleszins zal de partij haar opwachting al maken tijdens de deelstaatverkiezingen van Noordrijn-Westfalen.

Voor de ISL, onze Duitse zusterorganisatie, poogt antikapitalistisch links binnen de partij bijeen te brengen. Er bestaat al een netwerk van een aantal organisaties. Het komt er nu op aan ook erkend te worden als stroming binnen de partij. Dat zal niet gemakkelijk zijn, ook al omdat de meerderheid van de RSB, onze andere zusterorganisatie in Duitsland, niet wil deelnemen aan de partij. De opbouw van een linkerzijde binnen deze nieuwe kracht zal dan ook niet over één nacht ijs gaan, maar het is de moeite waard om er veel energie in te steken. ■

Site: <http://www.wahlalternative-asg.de>.

Dit artikel is gebaseerd op een stuk van Manuel Kellner in *International Viewpoint* januari 2005, <http://www.internationalviewpoint.org>

Virginie Godet (SAP) en Valérie Haudiquet (LCR) over de feministische strijd vandaag

Winterschool van de SAP: een succes!

Meer dan 60 mensen vonden tijdens het weekend van 18 tot 20 februari doorheen de sneeuw de weg naar Trois-Ponts. Veel jongeren vooral, maar ook een delegatie van de stakers van Splintex, waar onze kameraad André Henry een belangrijke rol speelt in het solidariteitscomité, en een aantal internationale gasten. Ingrediënten van de winterschool: een prachtige gîte in een mooie streek, een goeie tien centimeter sneeuw (!), een heel afwisselend programma van een hoog niveau, en een uitstekende ambiance!

Op het programma: debatten over preciaire arbeid, extreem-rechts, de wereldvrouwenmars, de islam en de linkerrijde, marxisme en ecologie; een feministisch toneelstuk van Croquemitaine; een

filmvoorstelling van 'La télé commande' over de media in Venezuela, ingeleid door de makers ervan; training in digitaal journalistiek.

Uitgebreider verslagen van de debatten op de winterschool vind je op www.sap-pos.org.

Foto's: Matthias Lievens

Europarlementslid Erik Meijer sprak over de opbouw van de Nederlandse SP

Vincent Scheltiens tijdens het debat over extreem-rechts

Mourad Boucif, cineast, bekend van o.a. de film 'Au-delà de Gibraltar'

Ludo Dewitte, auteur van 'Wie is bang van Moslims?'

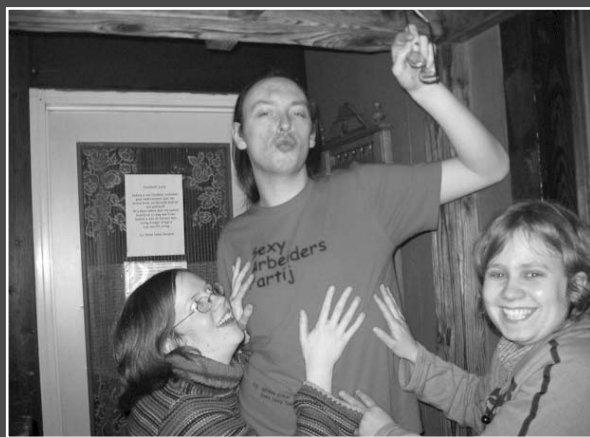

Feministisch toneelstuk door Croquemitaine krijgt veel bijval

Ook een brokje cultuur mocht niet ontbreken. Croquemitaine, een kritische theatergroep, kwam een voorstelling geven van een feministisch stuk. Op een erg treffende manier werd de dagelijkse leefwereld van vrouwen en de druk die zij ondervinden, opgeroepen. Het aanwezige publiek kon het bijzonder goed smaken...

Gesignaleerd: Sexy ArbeidersPartij!

Of het een zwaar gevecht zal worden binnen de SAP, valt nog te bezien, maar de stem voor een naamsverandering ging op binnen de eigen rangen. Uiteraard in volle ernst werd zowaar een campagne gevoerd voor een nieuwe Sexy ArbeidersPartij!!!

In een tijdschrift van Duitse Achtenzestigers stond een foto van een meisje met een rode vlag. Een agent keek hautain op haar neer. Ze was 16 in 1968. Nu heeft ze zich teruggetrokken in haar privéleven en leidt ze een onopvallend bestaan. Ze schreef me een brief. En ik schreef haar terug.

DOOR JOHNY LENAERTS

[Brief aan het meisje met de rode vlag (2)]

Over een aidsvaccin en maanonderzoek

Hoi Gabi! Je schrijft dat je niet meer met vlaggen en span-
doeken wilt rondlopen. Toch ontbreekt het je aan de
inwendige gelatenheid die noodzakelijk is om je in je
privéleven te kunnen terugtrekken. Er zijn nog veel te veel
nieuwsberichten die je verontwaardigen. Zodat je in je
teruggetrokkenheid, die je zegt werkelijk te willen, geen
rust vinden kunt.

Ik begrijp je ten volle. En op één punt moet ik je zeker
gelijkgeven. Ik sprak je over het belang van de concrete,
dagelijkse strijd. Neen, dat heeft niets te maken met de
lange mars doorheen de instellingen. Dat is niet mijn weg.
Het heeft alles te maken met een basisbeweging en met
druk uitoefenen op de beleidsinstanties. Maar ik geef toe:
het is bitter weinig. Ja, het mist drama. Ook ik heb nood
aan grootse gevoelens, aan een weinig romantiek. Maar
geef me nog enkele jaren, en ik zal ook dat (her-)ont-
dekken!

Maar dan vraag ik: wat betekende de revolutieverwachting
in vroeger tijden? Betekende het niet dat je je leven opof-
ferde voor een onbereikbaar ideaal? Wachtte je niet op
de Grote Dag, en betekende het activisme niet het doden
van dit wachten? Was dat zo romantisch? Beleefde je
daarin grootse gevoelens? Of ontstonden deze gevoelens
enkel in de droom naar de toekomst, naar de Grote Dag
- waarvoor je inspiratie putte uit enkele zeldzame
momenten in de geschiedenis? Een op het verleden
gerichte utopie: alweer een paradox.

Je schrijft dat je jarenlang de 'Rote Fahne' voor de
Opelfabriek verkocht hebt, hetgeen betekende: om 4.30 u
opstaan, zodat je om 6.00 u bij het begin van de
ochtendpost voor de fabriekspoort stond. Om dan om
9.00 u aan de unief aan te komen. Vele van je
kameraden trokken een overall aan en gingen in een fab-
riek werken. Gabi, jullie hadden nog idealen en waren
bereid daaruit consequenties te trekken die diep
ingrepen in het persoonlijke leven. Ik waardeer de
moed waarmee je leefde, dacht en streed. Maar is
dit nog van deze tijd? Vroeger dachten we: als de
mensen genoeg informatie hebben, eens als ze
zullen weten wat er werkelijk in de wereld gebeurt,
dan zullen zij hun lot niet meer gelaten aanvaarden
en in beweging komen. Maar wat gebeurt er nu? Door
de globalisering belanden gebeurtenissen in Irak,
Palestina of Afghanistan nog dezelfde dag in onze
huiskamer. Verruimt dit ongetwijfeld de blik op de
wereld, dan stel ik daar toch ook grote vragen bij.
Maakt dit alles niet deel uit van het informatiebom-

bardement dat de malaise vergroot en de mensen nog
dieper in hun inertie drukt? De meest noodzakelijke infor-
matie over de dagelijkse omgeving wordt ons onthouden:
daar zouden we iets mee kunnen doen.

Elkeen van ons voelt zich op een indirecte, gemedia-
tiseerde manier verbonden met een reeks relaties met
andere mensen, met een geheel van gebeurtenissen op
wereldvlak, maar in feite, in het kader van het dagelijkse
leven, is het goed mogelijk dat je met al die kennis niets
kan aanvangen en in je vervreemding bevestigd wordt. Het
eenzame individu in het gewoel van het wereldgebeuren.
Het is vanuit deze paradoxale situatie dat ik meen dat we
heel concreet micropraktijken moeten uitbouwen waarin de
mensen hun tegenmacht kunnen ontwikkelen en effectief
ervaren dat hun handelen uitwerking heeft. Ik wijs in dit
verband graag naar de tegencultuur uit de jaren '60 en
'70. De verschillende varianten van de hippiebeweging, de
seksuele bevrijding, de vrouwenbeweging, de strijd van
minderheden voor burgerrechten, de ecologisten...: beoog-
den zij allen niet in het hier en nu veranderingen te
bewerkstelligen? Zij stelden geen blauwdruk van een
komende maatschappij op, maar ontwikkelden onmiddellijk
praktijken waarin een stuk vrijheid gerealiseerd werd.
Zouden we er niet beter aan doen bij deze traditie terug
aan te knopen?

Als ik bedenken van-
waar we
komen, en
ik denk
aan de
revo-

lutionaire theoriën van de jaren 70, dan vind ik dat we nu een heel stuk verder staan. Ik heb je geschreven dat ik mijn verleden aan een kritisch onderzoek onderworpen heb, zonder daarbij aan radicaliteit te willen inboeten. De rol van de staat, van de partij, van de arbeidersklasse: dat zie ik nu helemaal anders. Dit is geen dogmatische ontkenning, ook geen nostalgische vlucht: het is een antwoord op de mislukkingen van de revolutionaire beweging van de jaren 70, toen we nog geloofden in de overwinning van de gewapende bevrijdingsbewegingen, in het strategische perspectief van de ineenstorting van het imperialisme, en waarin we ons gesteund voelden door Rood China, waar een Culturele Revolutie de verburgelijking bestreed. Zo dachten we.

Sommigen hadden de dood van Mao, en de restauratie onder Deng Xiaoping, niet nodig om uit de roes van de wereldrevolutie te ontwaken. In elk geval betekende de oorlog tussen de bevrijders van Vietnam en die van Cambodja het einde van de verenigde strijd tegen het imperialisme. Er kwam een einde aan het tijdperk van revoluties. De vraag was niet langer: staat of revolutie? We moeten toegeven dat bepaalde vormen van politieke verandering kunnen afgedwongen worden door druk uit te oefenen op de staat, veeleer dan door de vernietiging van de staat na te streven. De staat kan niet langer meer als 'externe vijand' beschouwd worden: we laten onze strijd niet meer bepalen door de confrontatie met de staat.

Je ziet, ik ben nog altijd met politiek bezig, maar niet meer op dezelfde manier. Misschien dat vele anderen afgehaakt hebben omdat ze hun standpunten niet tijdig wisten bij te stellen?

We staan dus nu veel verder dan in de jaren 70, en ik vergelijk het soms met laboratoriumwerk. Dat mislukt ook regelmatig, maar is dat een reden om het onderzoek te staken? Hoeveel vaccins tegen aids heeft men proberen te ontwikkelen? En hoeveel hebben er effect gehad? Dat zullen er zeer weinig zijn. Toch is al dat onderzoek moeten gebeuren om één enkel heilzaam middel te ontwikkelen. Hoeveel mislukte maanlandingen zijn er geweest? Is men daarom gestopt met maanonderzoek? Als we nu veel verder staan, dan komt dat ook omdat we lering getrokken hebben uit de jaren '70. Hadden we toen het marxisme-leninisme niet geprobeerd, dan zouden we nu niet staan waar we staan. Dat is mijn vaste overtuiging. En, overigens, is het laboratoriumwerk niet zoveel interessanter dan de massaproductie nadien? Is de marge niet zoveel boeiender dan de mainstream? Neen, ik heb er geen moeite mee een 'marginale enkeling' te zijn!

En of ik in een anti-maatschappij geloof? Gabi, wat is dit anders dan waarmee we in deze brieven bezig zijn? En heb je ooit tot iets anders behoord, ook toen je lid was van een revolutionaire partij? Ik heb altijd tot de 'anti-maatschappij' behoord, ook al noemde ik dit niet zo, en wilde ik ook niet dat dit zo genoemd werd. Maar het was dat wel. En was dat zo verwerpelijk?

Ik geloof niet meer dat we de massa kunnen bereiken. Ervaren de mensen wel de behoefte naar bevrijding? Als zij die behoefte niet als een behoefte ervaren, tja, dan kan ik er ook niets aan doen! 'Anders gaan verlangen,' zeg ik, maar als men dat niet wil, dan ben ook ik machteloos. Maar ik ontmoet toch regelmatig mensen die hun leven anders willen inrichten, die de TV beu zijn, en meer inhoud aan hun leven willen geven. En wil jij dat ook niet? Je tracht te ontsnappen aan de haast totalitaire greep van de maatschappij op je leven. Via denken, liefhebben, schilderen... bouw je je persoonlijkheid, die door het systeem verminkt werd, geleidelijk weer op. Ik zou haast durven zeggen dat dit, in een door de TV overheerste vrijetijdscultuur, een daad van verzet is.

Je vraagt of er zoiets bestaat als 'ondogmatische trotskisten'. Gabi, zij weten het ook niet meer! Per slot van rekening heeft Trotskije ook nooit bestaan, hé! ■

Revolutie

Ben vrijdagavond in Theatercafé De Illusie gaan praten over linkse samenwerking. De oplossing ligt voor de hand: begin samen iets dat op een café lijkt, enfin, iets waar tenminste een toeg in staat en vertaal de grote principes in lokale dossiers. "Think Global, Act Local" is al jaren dé slogan van de andersglobalistische beweging, maar van dat *local*, daar komt meestal niets van in huis. Links praat nu eenmaal liever Chinees met de burens!

Ik heb er ook Flor Vandekerckhove ontmoet, de man die het Visserijblad uitgeeft. Flor is een ex-trotskist. Vermits er méér ex-trotskisten zijn dan trotskisten in Vlaanderen, is dat op zich geen punt. Ik heb hem graag. Ik heb een boontje voor mensen die ook concreet iets doen met delen van de bevolking. Mijn hekel tegenover hoogdravende individuen die lulkoek verkopen over de arbeidersklasse maar niet eens de voornaam van hun buur kennen is door de jaren een beetje gegroeid.

Na deze moreel hoogstaande gesprekken heb ik me eens goed laten gaan. Mijn broer is kok in restaurant *Chez Gerard* in Nieuwpoort, een walhalla van smaakjes. Orale erotiek gewoon. Ik heb daar achtereenvolgens een wachtbordje met truffelspuma en sint-jakobsschelp op auberginepuree, *foie gras* met zwarte truffel en groene asperges, warme oesters in

champagnesaus, zeewolf, chocolade-ijs en Poire Williame Ambrée geproefd. Een mens moet niet wachten tot na de revolutie om zijn innerlijke te verzorgen.

Wat die revolutie betreft heb ik trouwens goed nieuws. Samen met kameraad Dessers heb ik in Porto Alegre een gewapende beweging opgericht. Die beweging bestaat uit ons twee, dat om in de traditie van radicaal links te blijven en om de operationele snelheid van onze troepenmacht te bevorderen. Net zoals in de Spaanse burgeroorlog hebben de anti-autoritairen de handen in elkaar geslagen. Wat de verdeling van de bevoegdheden betreft, hebben we een compromis gesloten: de trotskisten aan het stuur, de anarchisten achter het kanon. Het kanon is gemonteerd op een plaats waar de schutter de bestuurder niet kan raken. Met een Jeroen Bosch-achtige monstertop schieten we op alles wat beweegt: alles wat rechts van de weg staat, vervolgens het stalinisme en zijn erfgenamen, en ga zo maar door. U mag ook iets kiezen, we zijn participatief.

By the way, zagen we daarnet Els De Schoemaker van de LSP niet aan de stand van de P-SOL staan? Na rijp beraad besluiten we haar ongedeerd te laten. Het is tenslotte een Belgien en in het buitenland kennen wij, landgenoten, mekaar!

FILIP DE BODT

inhoud

ALTERNATIEVEN	2
Brand in de 'Mezen'	
EDITO	3
Het EWV, een raar beestje	
DOSSIER 19 MAART	4
De neoliberale strategie van Lissabon	
Irak: imperiale illusies	
SOCIAAL	8
AGC Splintex - Fleurus	
ECO-LOGISCH	10
Het water staat jullie al tot de nek	
VROUWEN	11
Een kleine wandeling...	
DEBAT	12
Welke centrale uitdaging voor de andersglobalisten?	
SOCIAAL: IPA	14
Bittere tijden voor het sociaal overleg	
EUROPESE GRONDWET	15
Een 'SI' in mineur in Spanje	
PLANEET ZONDER VISA	16
Internationale Organisatie voor Migratie.	
KOERDISTAN	18
Serhildan	
BRAZILIË	20
Confidenties in Brazilië	
LINKS IN EUROPA	24
Een alternatief voor Schröder	
SAP	25
Winterschool van de SAP: een succes!	
COLUMN	26
Over een aidsvaccin en maanonderzoek	

Rood

De wereld begrijpen om hem te veranderen.

Rood is een socialistisch maandblad dat wil bijdragen aan de opbouw van een antikapitalistisch politiek alternatief in België en Europa. **Rood** brengt verslag uit over de sociale strijd in België en elders. **Rood** wil ook een revolutionair-marxistische kijk bieden op de actualiteit. **Rood** opent haar kolommen voor iedereen die actief is in de beweging voor een andere wereld en wil met alle partners het debat aangaan over de noodzaak van een politiek alternatief voor de huidige linkerzijde. Het blad wil een kruispunt zijn waar linkse activisten elkaar tegen het lijf lopen. Zo wil **Rood** samen met anderen een politiek perspectief uittekenen voor de sociale bewegingen en de arbeidersbeweging.

www.sap-pos.org